

KÁLNICKÉ OZVENY

www.kalnica.sk

Ročník XXIV. číslo 2 - december 2020

Zdarma pre občanov Kálnice

**Vážení občania, čitatelia
Kálnických ozvien!**

*Želáme vám pokojné prežitie
vianočných sviatkov, veľa zdravia,
lásky, spokojnosti
a šťastné vykročenie
do nového roka 2021.*

Spoločne si želajme, aby bol lepší.

Iveta Poluchová
starostka obce Kálnica

Uznesenia obecného zastupiteľstva jún - december 2020

Obecné zastupiteľstvo (OZ) sa zišlo 30. júna 2020 na svojom 14. zasadnutí a prijalo nasledovné uznesenia:

č.117-2020/Z – OZ schvaľuje program rokovania.

č.118-2020/Z – OZ berie na vedomie kontrolu uznesení prijatých na predchádzajúcich zasadnutiach.

č.119-2020/Z – OZ po prerokovaní schvaľuje predložený plán činnosti hlavnej kontrolórky na II. polrok 2020.

č.120-2020/Z – OZ berie na vedomie Správu nezávislého audítora k účtovnej závierke Obce Kálnica, zostavenej k 31.12.2019. Správa nezávislého audítora je súčasťou zápisnice.

č.121-2020/Z – OZ berie na vedomie stanovisko hlavnej kontrolórky k záverečnému účtu Obce Kálnica za rok 2019.

č.122-2020/Z – OZ po prerokovaní schvaľuje Záverečný účet a celoročné hospodárenie obce za rok 2019 bez výhrad.

č.123-2020/Z – OZ po prerokovaní schvaľuje použitie prebytku rozpočtového hospodárenia za rok 2019 vo výške 112.808,20 EUR na tvorbu rezervného fondu.

č.124-2020/Z – OZ po prerokovaní schvaľuje kúpu a montáž zariadenia podľa predloženej cenovej ponuky.

č.125-2020/Z – OZ po prerokovaní schvaľuje návrh na rokovanie starostky Mgr. Poluchovej so zástupcami TVK za účelom zistenia podmienok pre odovzdanie vodovodu do majetku alebo do správy TVK, a. s. Trenčín.

č.126-2020/Z – OZ po prerokovaní: a) neschvaľuje kúpu pozemku pre cintorín a odporúča starostke jednať o znížení kúpnej ceny, b) poveruje poslankyňu Annu Krchnavú vypracovaním návrhu VZN o prevádzkovaní pohrebiska.

č.127-2020/Z – OZ schvaľuje presunutie prerokovania úľav z nájmu po doplnení informácií od nájomcov.

č.128-2020/Z – OZ berie na vedomie informáciu a odporúča starostke ďalšie jednanie vo veci.

č.129-2020/Z – OZ po prerokovaní schvaľuje návrh Zmluvy o budúcej zmluve o zriadení vecných bremien.

Obecné zastupiteľstvo sa zišlo 2. septembra 2020 na svojom 15. zasadnutí a prijalo nasledovné uznesenia:

č.130-2020/Z – OZ schvaľuje program rokovania s navrhnutými zmenami.

č.131-2020/Z – OZ schvaľuje zrušenie uznesenia č.259/2018.

č.132-2020/Z – OZ schvaľuje vypustenie zo sledovania uznesenia č.218/2018 a č.252/2018.

č.133-2020/Z – OZ berie na vedomie správu o riešení havarijného stavu elektroinštalácie v materskej škole a správu riaditeľky Mgr. Striežencovej o stave žiakov a zamestnancov ZŠ a MŠ.

č.134-2020/Z – OZ schvaľuje, aby bol bod programu Štatút Kálnické ozveny – schválenie, presunutý na ďalšie plánované zastupiteľstvo.

č.135-2020/Z – OZ berie na vedomie správu o stave projektu kanalizácie.

č.136-2020/Z – OZ berie na vedomie správu o stave pohľadávok a záväzkov k 30.6.2020.

č.137-2020/Z – OZ berie na vedomie správu o vyhladávanom hydrologickom prieskume na Klokočovke.

č.138-2020/Z – OZ schvaľuje čerpanie rezervného fondu na rozpočtové opatrenie č. 3, a to na uvedené položky: rozsah prác spojených s ďalšou etapou hydrogeologického prieskumu, a to vo výške 15.323 EUR, hydrogeologický prieskum 1.560 EUR, implementácia – kanalizácia 1.200 EUR, elektroinštalácia v klube dôchodcov 1.200 EUR.

č.139-2020/Z – OZ berie na vedomie správu o došlej a odoslanej pošte.

č.140-2020/Z – OZ schvaľuje poverenie finančnej komisie pripraviť návrh VZN o miestnych daniach a poplatkoch s predpokladanou platnosťou od 1.1.2021.

č.141-2020/Z – OZ schvaľuje poverenie pre sociálnu a bytovú komisiu vykonať kontrolu dodržiavania podmienok pri udeľovaní a užívaní školského bytu a nájomných bytov v 8-bytovke na základe VZN a platného zákona. Vykonať kontrolu stanovenej výšky nájomného.

č.142-2020/Z – OZ schvaľuje povinnosť predsedov komisií predkladať rozpočet na odmeny pre členov za zasadnutia komisií.

č.143-2020/Z – OZ schvaľuje poverenie pre starostku na uskutočnenie auditu pracovných miest pracovníkov obecného úradu s prihliadnutím na náplň ich práce a kompetencie.

Obecné zastupiteľstvo sa zišlo 14. októbra 2020 na svojom 16. zasadnutí a prijalo nasledovné uznesenia:

č.144-2020/Z – OZ schvaľuje program rokovania.

č.145-2020/Z – OZ berie na vedomie správu kontrolórky obce o kontrole uznesení z predchádzajúceho obdobia.

č.146-2020/Z – OZ berie na vedomie správu hlavnej kontrolórky obce o výsledku kontroly dodržiavania podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania.

č.147-2020/Z – OZ po prerokovaní schvaľuje prijatie bezúročnej návratnej finančnej výpomoci na výkon samosprávných pôsobností z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmu fyzických osôb v roku 2020.

č.148-2020/Z – OZ schvaľuje zníženie nájmu o 50% za obdobie povinného uzatvorenia prevádzok na základe nariadenia vlády v súvislosti s prvou vlnou pandémie Covid-19 pre prevádzky Kaderníctvo Martina – p. Martina Jamrichová a Pohostinstvo Potoček – p. Libor Potoček.

č.149-2020/Z – OZ berie na vedomie správu právnikovi k Žiadosti BKP Rent, s.r.o., o vrátenie zaplatenej miestnej dane za ubytovanie za roky 2017, 2018, 2019.

č.150-2020/Z – OZ schvaľuje odporúčenie, aby starostka pokračovala v riešení danej žiadosti BKP Rent, s.r.o., o vrátenie zaplatenej miestnej dane za ubytovanie za roky 2017, 2018 a 2019, v spolupráci už s osloveným právnikom.

č.151-2020/Z – OZ schvaľuje preloženie bodu „Využitie dotácie z OOCR“ na nasledujúce plánované zasadnutie obecného zastupiteľstva.

č.152-2020/Z – OZ schvaľuje VZN 1/2020 o prevádzkovaní pohrebiska na území Obce Kálnica s účinnosťou od 1.1.2021.

č.153-2020/Z – OZ schvaľuje Cenník služieb pohrebiska platný od 1.1.2021.

č.154-2020/Z – OZ berie na vedomie informácie o došlej a odoslanej pošte.

č.155-2020/Z – OZ schvaľuje usporiadanie obecnej súťaže o najkrajšie vyzdobenú jesennú predzáhradku počas hodov.

OcÚ Kálnica

OZNAM

Obec Kálnica vám oznamuje, že od 21. decembra 2020 do 4. januára 2021 bude z dôvodu čerpania dovolenky zamestnancov obecný úrad zatvorený.

V prípade úmrtia volajte na t.č.: 0905 978 125, v inom prípade starostke na t.č.: 0915 114 847.

VIANOČNÉ ŽELANIE

...aby dobrých ľudí bolo dosť,
 ...aby sme žili iným pre radosť,
 ...aby deti netrpeli,
 ...aby mladí neumierali,
 ...aby zdravie zvíťazilo,
 ...aby sme sa chovali k sebe milo,
 ...aby sme mali veľa sil,
 ...aby sme zažili veľa pekných chvíľ,
 ...aby sme vedeli pomocnú ruku dať
 a aby sme sa nezabudli smiať.

Vážení občania,

V tomto roku 2020 sa na nás z každej strany ozývajú slová ako: korona, Covid-19... Áno, je to tak. Tento rok je poznačený pandémiou, s ktorou sa musíme každý určitým spôsobom vysporiadať. Tak je to i so samosprávou, tak je to i s našou obcou. Situácia nám nedovolila žiadne spoločenské stretnutie. Všetky plánované akcie museli zrušiť. Sťažná je i samotná robota, či už administratívna alebo akákoľvek iná. Avšak verte, nezabúdame na vás. Viem, že sa potešili mamičky pozdravu ku Dňu matiek, ktorý si našli v schránkach. Viem, že sa potešili starkí pozdravu k Mesiacu úcty k starším. Teší nás to. Spomienka a úcta k prvej a druhej svetovej vojne bola zachovaná. Spolu s mojou zástupkyňou sme vyjadrili túto úctu položením vencov. Počas tohto rozkolísaného roka som rada, že sa podarilo uskutočniť tieto práce:

1. Vodovod: Požiadala som o brigádu chlapov - poslancov a členov DHZ o čistenie areálu vodného zdroja Stoky. Brigáda sa uskutočnila v jednu letnú sobotu a urobilo sa veľa práce. Vyčistil, vykosil sa areál i okolie, ktoré s traktorom bolo zmulčované. Ďakujem všetkým, ktorí sa zúčastnili.

- Havarijný stav strechy vodojemu si vyžiadala bezodkladnú opravu a taktiež bolo potrebné vymeniť nefunkčný hromozvod.

- Boli vyčistené prečerpávacie nádrže, aj aeračná stanica, vymenené tabuľky na bránach.

- Zmodernizoval sa systém sledovania zásobovania vodou a prípadných únikov vody kúpou zariadenia na prítok a odtok vody.

Verím, že pre všetkých je potešujúca správa, že sme uskutočnili vyhľadávací hydrogeologický vrt vo vodnom zdroji Klokočovka.

- Práce začali v auguste 2020. Bol realizovaný vrt priemeru 20cm do hĺbky 13,7m so zabudovanou plastovou zárubnicou priemeru 16 cm. Prvé náznaky vody boli v hĺbke 8-9m. Hladina vody po ukončení prác bola v hĺbke 8,28cm.

- Vrt je zailovaný, obetonovaný s uzamykateľnou chráničkou. Vrt bol ukončený a pripravený tak, aby v ňom prebehli čerpace skúšky.

- Výdatnosť prieskumného vrtu je malá a vrt nebude využiteľný pre vodárenské účely. Je však dobrým podkladom pre ďalšie práce spojené s prieskumom.

- Prvotná analýza vody ukázala, že voda spĺňa požiadavky na pitnú vodu napriek tomu, že má zvýšený obsah prírodného mangánu oproti pôvodnému zdroju vody. Takže sa jedná o iný zdroj vody, aký obec využívala. Pôvodný zdroj už pravdepodobne zanikol.

- Budeme pokračovať v prieskumných prácach novým vrtom, s inými technickými parametrami, nakoľko je tu predpoklad získania zdroja vody, a pokračovať podľa schválenej geologickej úlohy v oblasti pásma 1. stupňa ochrany podľa projektu, ktorý zahŕňa aj druhý vrt do hĺbky 25m – ak počasie dovoľí, ešte v tomto roku.

- Výber miesta vrtov bol konzultovaný so Štátnym geologickým ústavom Dionýza Štúra, čo som spolu s hydrogeológom RNDr. Jánom Bulkom absolvovala v roku 2019.

Pani Emília Pažitná previedla obnovu úľov v skanzene, ktorý sa nachádza v areáli prečerpávačky a tieto natrela. Patrí jej poďakovanie.

2. Klub dôchodcov: Naši dôchodcovia si svoj pomocnou prácou zrekonštruovali a zmodernizovali svoj klub, kde sa pravidelne stretávajú. Urobili kus roboty, za čo im patrí poďakovanie – hlavne za ich chuť do práce a elán. Taktiež im ďakujem za pomoc pri starostlivosti o miestny cintorín, hlavne pomoc pri kosení, a tento rok sme s ich pomocou natreli hrady na prístrešku domu smútku. V budúcom roku, verím, že sa podarí opraviť a zmodernizovať vnútorné priestory domu smútku, i keď je financií málo, nie všetko je o peniazoch.

3. Základná a materská škola: Ďakujem pani riaditeľke za usilovnosť pri oprave havarijného stavu elektriky v priestoroch materskej školy. Jakub Krchnavý vyrobil a podaroval bezplatne do kuchyne v materskej škole odsávač pár, za čo mu patrí veľké poďakovanie. Zub času sa podpísal i na oknách a kúrení v základnej škole, čo bude tiež potrebné riešiť.

4. Zábradlia: Mládež pomohla natrieť zábradlia na mostoch pri bare na otoči, za čo aj im patrí poďakovanie. V budúcom roku budeme v týchto náterových prácach pokračovať.

5. Kultúrny dom: Do prisálie kultúrneho domu sa zakúpili nové záclony.

6. Skrinka na oznamy: Novú skrinku na smútočné oznamy vyrobil pre obec zdarma pán Alexander Rabatin st. Ďakujem mu.

7. Rekonštrukcia ciest na Dráhach: Taktiež je dôležité poďakovať Správe ciest v Novom Meste nad Váhom za ponuku navoziť a pomôcť si bezodplatne pre obec asfaltovou drťou. Asfaltová drť sa využila v rámci možností, kto potreboval a požiadal – majitelia chat na Dráhach, malá časť cesty Podbulová, pri p. Rabatinovi ml., pri prečerpávačke, pri domoch smerom na Seleckú a na cestu do Súhrady.

8. „Múzeum“: V minulom čísle Kálnických ozvien, i v tomto čísle sú úvahy o „múzeu“. Dávam do úvodzoviek, pretože budova, v ktorej boli umiestnené zbierkové predmety, bohužiaľ, do dnešného dňa status múzea, ani pamätnej izby, nemá. Nie je dôvod pochybovať o mojej snahe zachovať kultúrne dedičstvo v obci, avšak tieto veci je potrebné zosúladiť s legislatívou, čo doposiaľ nie je. Budova, hlavne strecha, už chátra dávno, tento stav nie je od minulého roka. Expozáty neboli ošetrované, boli stuchnuté a v nevhodných podmienkach. V záujme zabezpečenia predmetov boli tieto priestory premiestnené do priestorov kultúrneho domu a je potrebné ich ošetriť, vyčistiť, postarať sa o ne, na čom ako starostka obce pracujem a zabezpečujem.

9. Kanalizácia obce: Byrokratická cesta, nielen kvôli korone, je pri takýchto rozsiahlych akciách zdĺhavá. Aktuálny stav je taký, že prebehlo verejné obstarávanie, ktoré sa v týchto dňoch bude vyhodnocovať. Musím však povedať, že nedôsledná príprava, aká sa venovala tak dôležitému projektu pre život, spôsobuje veľa ťažkostí, problémov a predlžuje začatie realizácie. Verím však, že sa nám podarí tieto ťažkosti vyriešiť a na jar budúceho roka budeme môcť začať budovať.

Vážení občania, urobilo sa toho počas roka oveľa - oveľa viac. Také tie drobné, dennodenné práce, ktoré možno ani nie je vidieť. A chváliť sa nimi? Prečo? Veď hlavne, že práca je urobena... Ďakujem všetkým prajným ľuďom, ktorí čo i len malou troškou prispeli k zveladeniu svojej obce, v ktorej sú buď rodákmi, alebo prisťahovaní a chcú tu žiť. Kto chcel pomôcť, ozval sa, prišiel, pomohol. Taktiež ďakujem za gratulácie, pozdravy, jubilejné vinše a modlitby. Áno, dožila som sa tej 50-čky (v apríli tohto roka).

Prajem VÁM v tomto vianočnom období pokoj, lásku a hlavne zdravie. Prežité vianočné sviatky so svojimi rodinami a spoločne si želajme a verme, že ten budúci rok 2021 bude lepší.

Vaša starostka

Odpadové hospodárstvo v obci

Problematika riešenia odpadového hospodárstva sa stáva čoraz naliehavejšou témou vo svete. Výnimkou nie je ani Slovensko a ani naša obec. Legislatívne nastavenie zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a jeho následné novely, si vyžadujú prehodnotenie odpadového hospodárstva v obci.

Na niektoré nedostatky súčasného systému odpadového hospodárstva v obci, konkrétne na platenie poplatku za KO, som upozorňovala ešte v čase, keď som nebola poslankyňa. Dôležitosť a aktuálnosť tohto problému naznačuje i to, že sa viacerí občania obrátili na mňa so žiadosťou o jeho riešenie. Výber poplatku paušálom na osobu, totiž znevýhodňuje viac členné rodiny. Ilustrujem to na príklade 4 člennej domácnosti. Pri vývoze 110 l smetnej nádoby 2x do mesiaca, zaplatí domácnosť ročne obci paušálny poplatok za 4 osoby v sume 68 Eur. Tento poplatok platí bez ohľadu na to, ako je naplnená nádoba. Naopak, podaktoré menej členné domácnosti vyprodukujú pravidelne množstvo odpadu, ktoré značne presahuje objem 110 l nádoby a zaplatia nižší ročný poplatok (napr. dvojčlenná rodina zaplatí poplatok 34 EUR). A tým sa vlastne viac členné domácnosti skladajú na nadmerný odpad menej členných domácností. Poplatky za komunálny odpad nemajú byť založené na solidarite, ale každá domácnosť má znášať náklady, na také množstvo nevytriedených zložiek zmesového komunálneho odpadu, aké vyprodukuje. Ani poplatky za energie sa neodvíjajú od počtu členov domácnosti, ale platí sa za skutočnú spotrebu vody, plynu či elektriky a nikto neprispieva susedovi na jeho spotrebu. Pridelenie primeranej nádoby na komunálny odpad resp. nájdenie iného mechanizmu na platby za reálne množstvo vyprodukovaného odpadu, nepovažujem za akýsi rozmar, ale za zmenu myslenia v odpadovom hospodárstve a v nakladaní s odpadmi. Pre lepšie pochopenie problému, sa pokúsím veľmi zjednodušene vysvetliť, ako funguje odpadové hospodárstvo a čo ovplyvňuje výšku poplatku za komunálny odpad.

Poplatok za komunálny odpad môže obec meniť iba k 1. januáru. Vypočíta sa podľa skutočných nákladov obce, ktoré mala v prechádzajúcom roku a predpokladaných nákladov v nasledujú-

com roku. Odpadové hospodárstvo v obci nesmie byť v strate ani v zisku, pretože občania si vlastne cez obec platia službu za odvoz a likvidáciu odpadu a obec nesmie za občanov nič doplácať. Do poplatku za KO sa započítavajú napr. náklady na vývoz a zneškodnenie zmesového komunálneho odpadu (obsah smetných nádob) objemového odpadu (väčšie kusy nábytku, ktoré sa zbierajú v obci 2x ročne prístavením kontajnerov), náklady súvisiace so zavedením biologicky rozložiteľného odpadu a biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu, náklady na zberný dvor a iné. Všetky ostatné výdavky, ako napríklad tlač rozhodnutí o výške poplatku, doručovacie poštové poplatky a iné výdavky súvisiace s administratívnym spracovaním poplatku, sú hrazené z iných položiek rozpočtu obce a nespádajú pod náklady na odpadové hospodárstvo.

Za vývoz vytriedených zložiek odpadu ako sú plasty, sklo, papier, kov, viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky (VKM) – tetrapaky – sa neplatí. Ich zber zabezpečuje Organizácia Zodpovednosti Výrobcov (OZV).

Obec zabezpečuje vývoz KO prostredníctvom firmy Marius Pedersen, ktorá obci mesačne účtuje poplatok za vývoz smetných nádob, a tiež poplatok za uloženie tohto odpadu na skládke.

Cenu za vývoz si stanovuje zberná spoločnosť a poplatok za uloženie 1t odpadu na skládke platíme v dvoch zložkách a to:

- poplatok za uloženie odpadu na skládke (prevádzkovateľovi skládky)

- zákonný poplatok (poplatok do Enviroföndu)

Porovnaním vidíme, že najviac vzrástol zákonný poplatok do Enviroföndu za uloženie 1tóny odpadu na skládke. Do roku 2018 sa platil tento zákonný poplatok jednotný, vo výške cca 5 EUR za 1t odpadu uloženého na skládke. Slovensko sa v rámci Európskej únie zaviazalo, že bude v roku 2020 separovať 50 % percent odpadu. Aby sa k tomuto cieľu aspoň priblížilo, prijalo legislatívne opatrenia, ktoré majú pomôcť tento cieľ naplniť. Jedným z nich je aj razantné zvyšovanie zákonných poplatkov za uloženie komunálneho odpadu na skládke podľa pravidiel, čím nižšie percento separácie (triedenia), tým vyššie poplatky. Prvýkrát sa počítala úroveň triedenia komunálneho odpadu za rok 2018. Každý rok do 28. februára musí obec vypočítať a oznámiť prevádzkovateľovi skládky úroveň triedenia komunálneho odpadu v obci za predchádzajúci rok. Podľa toho potom obec od 1. marca platí zákonný poplatok za uloženie 1t odpadu na skládke. Ak obec triedi málo, zaplatí zákonný poplatok vyšší, ak triedi dobre, môže ušetriť. Práve drahšie skládkovanie, má motivovať samosprávy a občanov k vyššej miere triedenia a následne vyššej recyklácii odpadov. Obec vychádza pri výpočte miery triedenia z množstva podľa údajov, ktoré ohlásila prostredníctvom tlačiva „Oznáme-

SADZBY ZA ULOŽENIE ZMESOVÉHO KOMUNÁLNEHO ODPADU NA SKLÁDKU

		Sadzba za príslušný rok v EUR/tonu		
Položka	Úroveň vytriedenia KO x [%]	2019	2020	2021 a nasledujúce
1	$x \leq 10$	17	26	33
2	$10 < x \leq 20$	12	24	30
3	$20 < x \leq 30$	10	22	27
4	$30 < x \leq 40$	8	13	22
5	$40 < x \leq 50$	7	12	18
6	$50 < x \leq 60$	7	11	15
7	$x > 60$	7	8	11

Odpadové hospodárstvo v obci

nia vzniku odpadu a nakladaní s ním“ príslušnému okresnému úradu za predchádzajúci kalendárny rok.

Ako triedime v Kálnici?

V roku 2018 sme vytriedili 22,48% a v roku 2019 úroveň triedenia klesla o 2% na 20,46%. To znamená, že za uloženie 1t komunálneho odpadu na skládke, sme v roku 2019 zaplatili zákonný poplatok 10 EUR, v roku 2020 platíme 22 EUR a ak ostane separovanie v obci na rovnakej úrovni, od 1. marca 2021 a v nasledujúcich rokoch budeme platiť zákonný poplatok v sume 27 EUR za 1 tonu odpadu uloženého na skládku. Je pravdou, že k zvýšeniu % úrovně triedenia prispieva školský zber papiera a štiepkovanie konárov zo záhrad, ale ak do budúcnosti nechceme ísť cestou zvyšovania poplatkov pre všetkých občanov, musíme prehodnotiť nastavenie odpadového hospodárstva a niečo zmeniť.

V obci by sa mal zaviesť systém spravodlivejšieho výberu poplatku. Odpadové hospodárstvo, tak ako v súčasnosti funguje, nemotivuje obyvateľov triediť odpad, pretože triedenie odpadu sa nijako neodráža na výške ich poplatku. Domácnosti by mali mať možnosť ovplyvniť výšku svojho poplatku vďaka tomu, ako budú zodpovedne pristupovať k nakladaniu s odpadmi. To znamená, že domácnosti ktoré separujú a produkujú menej komunálneho odpadu, by mali platiť aj menší poplatok.

Na Slovensku sa zbierajú triedené odpady v rôznych kombináciách. Záleží na dohode medzi obcou a OZV. V Kálnici má každá domácnosť svoju žltú nádobu na plasty a ostatné triedené zložky odpadu, ktoré v obci zbierame, ako sú sklo, VKM, kovy a papier triedime do farebných kontajnerov rozmiestnených po obci.

Zber týchto vytriedených komodít sa nezahŕňa do poplatku za KO, ktorý platia domácnosti obci, pretože za vývoz týchto vytriedených zložiek sme už zaplatili v obchode, pri kúpe tovaru. Teda, ak som si kúpila malinovu v nevratnej sklennej fľaške, už pri jej kúpe som zaplatila za to, že ak túto fľašku vyhodím do nádoby určenej na triedenie skla, neplatím za to už žiaden poplatok. Totižto výroba, ktorý túto sklenú fľašku vyrába, platí štvrťročne za vyrobené množstvo fliaš poplatok OZV, ktorá potom preplatí za obec faktúru za ich vývoz. Ale, ak dám sklenú fľašku do smetnej nádoby, zaplatím za jej vývoz aj druhýkrát a to v poplatku za komunálny odpad.

Mnohí si povieme, že už teraz máme problém s preplnenými nádobami na separované zložky KO, ktoré sú rozmiestnené po obci. Je potrebné si uvedomiť, že tento problém sa dá vyriešiť jedine zvýšením miery triedenia. Ako som uviedla vyššie, nakladanie s triedenými zložkami KO zabezpečuje a platí OZV. Pri stanovovaní počtu nádob na triedené zložky ako aj nastavení periodicity vývozu vychádza OZV z množstva vytriedených zložiek. Pre OZV nie sú zaujímavé obce, ktoré triedia málo. OZV stojí v takejto obci zber veľa peňazí a získa málo vytriedenej komodity. Ako príklad uvediem plasty. Povedzme, že stanovený celoslovenský štandard je 5 kg vytriedeného plastu na 1 vývoz 110 l žltej zbernej nádoby.

CENY POPLATKOV FIRMY MARIUS PEDERSEN V ROKOCH 2019 a 2020

	2019	2020	Rozdiel
Cena vývoz 1x odpadový kontajner 110l, 120l	0,84 EUR	0,86 EUR	0,02 EUR
Cena vývoz 1x odpadový kontajner 1100l	8,50 EUR	8,72 EUR	0,22 EUR
Poplatok za uloženie 1t odpadu na skládku	40,80 EUR	42,20 EUR	1,40 EUR
Zákonný poplatok za uloženie 1t na skládku	10,00 EUR	22,00 EUR	12,00 EUR

Ak však niekto neskrčí plastovú fľašku, ale hodí ju „celú“ do zbernej nádoby, nádoba je pri vývoze síce plná, ale množstvo plastu v nej je len 2 kg a OZV zaplatí viac za vývoz vzduchu, ako za plast, ktorý z nej má získať. OZV vyhodnotí zber a zistí, že v našej obci chýbajú na dosiahnutie normy určenej pri zbere plastov 3kg. Preto nie je ochotná zabezpečiť častejší vývoz. Ak sa zvýši pomer vytriedenej zložky, OZV naplánuje v obci vývoz častejšie. To isté platí aj pri kategóriách triedených odpadov sklo, VKM, kovy, papier. A tu sa opäť dostávame k tomu, ako dôležité je správne triediť.

Podľa celoslovenského priemeru tvorí viac ako 90% odpadu v smetných nádobách odpad, ktorý nie je zmesovým komunálnym odpadom, ale triedenou zložkou KO. To znamená, že 90% z obsahu smetných nádob, ktorý končí na skládkach, sa dá vytriediť. Na to, ako je to v našej obci, by sa musel urobiť, podľa metodiky MŽP, podrobný rozbor obsahu smetných nádob. Určite by sme v nich našli skupiny z vajec, ohryzky z jabĺčok, plasty z nejakej kozmetiky alebo skrčené noviny. V obciach, ktoré svojim obyvateľom poskytujú zľavu z poplatku za KO v závislosti od triedia, by takýto odpad v smetnej nádobe neskončil.

V súčasnosti je na Slovenku niekoľko firiem, ktoré ponúkajú elektronický systém evidencie odpadu. Ak by sme aj my chceli zabezpečiť v našej obci spravodlivejšie platenie poplatku za KO, znamenalo by to, že každá domácnosť by musela mať označenú smetnú nádobu elektronickým čipom a tak isto by jej bol pridelený aj QR kód na označovanie farebných vriec na triedené zložky. Pri vývoze by sa načítal čip zo smetnej nádoby a pracovníka na úrade by okamžite mala údaje o tom, kedy si ktorá domácnosť dala vyviezť smetnú nádobu. Kým doteraz sme mali všetci jednotné 110 l smetné nádoby, myslím si, že domácnosti by mali mať možnosť pridelenia aj podstatne objemovo menších nádob, (napr. 60 l) odpovedajúcim ich požiadavkám a potrebám. Samozrejme, že raz za čas sa pri väčšom upratovaní môže odpad nahromadiť. Vtedy by bolo riešením ísť na OcÚ a zakúpiť si farebné vrece, určené na zmesový komunálny odpad s objemom napr. 120 l. Keď vreca naplníte, nalepíte naň QR kód Vašej domácnosti a vyložíte ho pri vývoze komunálneho odpadu. V systéme evidencie odpadu bude hneď vidieť, že sa Vám vyviezla 110 l smetná nádoba + 120 l vreca zmesového KO. A takto by sme doma mohli zbierať do farebných vriec aj triedené zložky (sklo, papier, VKM, kovy). Vrecia by sme si označili QR kódom domácnosti a pri zvoze by sa údaj zaevidoval v systéme. Obec by domácnostiam

mesačne (alebo štvrťročne) zasielala prehľad o odpadovom konte, kde by domácnosti dostali informáciu o množstve odovzdaného odpadu s rozdelením na všetky triedené zložky. Súčasťou odpadového konta domácnosti by bolo aj porovnanie s predchádzajúcim obdobím a odporúčania, ako zvýšiť triedenie odpadu v domácnosti. Na konci roka by systém automaticky vypočítal úroveň triedenia v každej domácnosti a obec by podľa toho stanovila výšku zľavy z poplatku za KO. K údajom o elektronických čipoch, QR kódach, ako aj o úrovni triedenia jednotlivých domácností, by mali prístup iba kompetentní zamestnanci OcÚ. Zavedenie množstvového zberu s tým, že by sme vedeli presnú váhu odpadu v každej domácnosti, závisí od toho, kedy spoločnosť zabezpečujúca vývoz zmesového komunálneho odpadu vybaví autá váhou.

Konstatujem, že by nešlo o zavedenie žiadnej novinky. Takýto systém odpadového hospodárstva fungoval v našej obci v rokoch 1996-2010, kedy vývoz ZKO a triedených zložiek KO zabezpečovalo Zduženie obcí pre separovaný zber „Javorina – Bezovec“. Jednalo by sa teda len o vylepšenú formu nám známeho systému triedeného zberu. Vylepšený by bol ako po technickej stránke, tak i o možnosť, že každá domácnosť tým, ako bude triediť, má možnosť priamo ovplyvniť výšku svojho poplatku za komunálny odpad.

Problematika odpadového hospodárstva je pomerne rozsiahla a komplikovaná. Vyžaduje si systémový prístup a spoluprácu s odborníkmi v danej oblasti. Vyššie popísaný spôsob odpadového hospodárstva zavádza čoraz viac obcí na Slovensku. Z ich skúseností je zrejme, že v týchto obciach sa znižuje množstvo komunálneho odpadu uloženého na skládku a zvyšuje sa podiel separovaných zložiek. Zároveň sa tento spôsob odpadového hospodárstva v konečnom dôsledku odráža na spravodlivejšom platení poplatku v domácnostiach.

Vzhľadom na prínosy vyššie popísaného systému odpadového hospodárstva, považujem za vhodné a užitočné, aby sme sa možnosťou zavedenia elektronickej evidencie odpadov v našej obci zaoberali.

Sylvia Bolechová

Čo nové v našej škole a škôlke?

Sedím v tichu chrámu, kde horia len sviece. Pred oltárom kľučí kňaz a spieva: „Blízko je Pán a Jeho deň. Blízko je Pán, nebojte sa!“ Pieseň sa vkráda do srdca a človek začína uvažovať a premýšľať nad týmto rokom. Aký vlastne bol? Čo všetko nás naučil? Čo všetko nám zobral? A tak v tichosti chrámu, v prítomnosti nášho Boha nastalo obzretie, rekapitulácia.

Každý rok nesie v sebe isté vibrácie, ale tento bol fakt silný. Celý rok sa ťahal v tieni pandémie. V marci nám zatvorili školu zo dňa na deň a my sme sa museli učiť doslova na kolene. Deti, učiteľia a aj rodičia vpluli do situácie, ktorú ešte nikto z nás nezažil. Zrazu sme nemali metódy, ministra – pomôž si človeče, aj Pán Boh Ti pomôže. Vysúkali sme rukávy a s pomocou rodičov sa začalo vyučovanie. Fungovali sme cez internet, e-mail, cez sociálne siete, schránky. Ale nikdy sa neodučil tak, ako keď deti sedia v škole. Zúfalí rodičia, zúfalí učiteľia a zázrak – zúfalé deti, ktorým chýbala škola. A tento stav trval do konca mája. Prvého júna ste mohli počuť hlasné vydychnutie učiteľov, detí, rodičov. Konečne sme išli do školy! Celý jún sme opakovali, ale mnohé veci sme sa učili nanovo. A pokračovali sme aj v mesiaci júl. Túto letnú školu sme nazvali „SPOZNÁVAJ SLOVENSKO“. Na každý deň bola pripravená téma, ktorej sme venovali celý deň. Dni sme striedali v Kálnici, vtedy sme spoznávali čarovné zákutia Kálnice, a dva dni v týždni sme cestovali mimo obec a spoznávali náš región. Navštívili sme Trenčiansky, Beckovský, Čachtický hrad. Učili sme sa o rieke Váh pri Váhu. Ako sa žije na salaši? – aj takáto téma zaznela v našej letnej škole. A nesmeli sa obísť ani naše včelstvo u pána Valoviča, ktorý deťom venoval celý deň.

Počas ťažkej doby dištančného učenia sme si v škole a v škôlke urobili generálne upratovanie. Premiestnili sme horný kabinet do počítačovej triedy. Z kabinetu sa spravila nová trieda, kde teraz pôsobí špeciálny pedagóg a psychológ

zo SCŠPP Kálnica. Počas mesiaca august sa prerobila v MŠ Kálnica električka. Ako nám povedali majstri, že v hodine dvanásť. Už viackrát sme mali v škôlke problémy s elektrikou. Najhoršie to bolo v decembri minulého roka, keď počas plnej prevádzky sme mali havarijný stav, horeli nám elektrické hodiny. Preto sme sa rozhodli túto nepríjemnú situáciu riešiť. Vďaka firme FullTech sa nám to podarilo. Počas mesiaca august pracovali od skorého rána do večera, aby sme mohli prvého septembra otvoriť škôlku. Tu sa zastavím a veľmi by som sa chcela poďakovať všetkým zamestnancom a priateľom škôlky, ktorí pridali ruku k dielu a pár dní pred otvorením tvrdo pracovali, aby deti vstúpili do čistučky budovy. Menovite sú to títo ľudia: pani starostka Mgr. I. Poluchová – oprala nám všetky veci, ktoré boli od prachu. Pán poslanec Batka, ktorý nám pomohol so školníckymi prácami bez nároku na odmenu, pani Vojtová, Batková a Bagová, ktoré od rána do neskorého večera čistili škôlku a pripravovali ju na začiatok školského roka. A, samozrejme, pani učiteľky – Sahajová, Janegová, Zámečniková, Valovičová, ktoré ešte aj počas štátneho sviatku prišli do práce, lebo im záležalo na deťoch. Všetci títo ľudia pracovali, aby sme nemuseli odďaľovať otvorenie škôlky. A preto im patrí jedno obrovské ĎAKUJEM. Počas tohto mesiaca sa zvládla aj výmena koberca v malej triede. Tu sa musela spraviť údržba podlahy, pretože sme mali návštevu hľadavcov a bolo to naozaj nemilé zistenie. Počas koronakrízy sa steny škôlky zmenili na nepoznanie. Fádne biele steny ožili rozprávkovými postavkami. Tento nový šat im vdýchli šikovné ruky pani učiteľiek. Škola nezaostávala. Okrem prerobeného kabinetu sme dokončili modernizáciu počítačovej učebne. Pani učiteľka Katka Godálová okrem svojich vecí stihla vytvoriť aj školskú knižnicu – čitateľský kútik, kde si môžu počas prestávok deti čítať. Pani vychovávateľka Daška Kmeťová zreorganizovala a zmodernizovala školskú telocvičňu. A obidve pravidelne

zdobili okná, nástenky v škole, aby všetci vedeli, že v škole to žije. Daška sa starala aj nástenku v obci, kde sme prispievali výtvormi našich žiakov aj počas dištančného vzdelávania.

Leto prešlo a my sme opäť v škole. Tento školský rok sa otvorili dvere našej školy pre 34 žiakov a do škôlky nám nastúpilo 36 žiakov. Nakoľko sú stále prísne protipandemické opatrenia, obmedzili sa nám akcie v škole, ale napriek tomu sme radi, že môžeme pokračovať v prezenčnom vzdelávaní. A všetci sa tešíme, že sme spolu a teraz už netrpezlivo očakávame tie najkrajšie sviatky v roku – Vianoce.

K Vianociam patria anjeli, ktorí celý čas stáli a ochraňovali čakajúce ľudstvo. Anjeli našej školy a škôlky sú títo úžasní ľudia, ktorí sú vždy ochotní pomôcť, prísť, keď sa niečo pokazí, keď treba niečo opraviť, prerobiť – pán Milan Ko Bušo, pán Dušan Filip, pán Milanko Ďuriš, pán Srnec, pán D. Lintner, pán poslanec L. Batka, pán Janko Krchnavý z Dvorov. Z celého srdca ďakujem a vyprosujem im veľa zdravia, Božieho požehnania a nech im dobrotivý Boh odplatí všetku ich nezištnú pomoc.

Ďakujeme za sponzorstvo firme KLIMAT – pánovi Jakubovi Krchnavému a za montáž p. M. Jamrichovi a p. Jurajovi Margolienovi, ktorý nám prerobil v školskej kuchyni celú odsávaciu techniku.

Sedím v tichosti chrámu osvieteného len sviecami. Doznievajú tóny piesne a ja prosím za nás všetkých. Aby Svetlo, ktoré prišlo na tento svet vlialo do našich srdiec pokoj, nehu a lásku. Nech nanovo rozpáli v nás ľudskosť. Zároveň ďakujem za ľudí, situácie, ktoré nás potešili, zranili, pretože nám pomáhali rásť. Ďakujem za svoje kolegyne, žiakov a priateľov našej ZŠ s MŠ Kálnica. Ďakujem za pani starostku a obecné zastupiteľstvo, ktorí sa zaujímajú o našu škôličku. Nech nás všetkých mocná ruka Boha žehná a od všetkého zla ochraňuje.

Mgr. Martina Striežencová

Vianočné pranie

Na snehovej vločke letí
pre dospelých od našich detí
kúzlo Vianoc s Ježiškom.
Pozri, tá vločka letí nebičkom.
Než dopadne, želá Ti,
nech stromček u Vás zasvieti.
Nech perník vonia kuchyňou
a šťastie hovie s rodinou.
Hľa, už ti spadla do oka,
značí šťastie do roka.
Nech ten ďalší, budúci,
k radosti je viac súci.

Praje kolektív ZŠ s MŠ Kálnica.

Učenie z domu

Škola sa nám zrušila! Hurá, máme voľno! Začali sme sa učiť online. Zostali sme všetci doma, my aj rodičia. Trvalo to do konca mája. Škola bola tak, že sme sa učili cez internet, Daška nám nosila úlohy vytlačené na papieroch a pani učiteľky to posielali aj e-mailom. Úlohy sme spravili a zavesili sme to na bránu, odkiaľ to Daška chodila brať. Do schránky nám to aj dávala.

Pani učiteľky to skontrolovali, a potom nám povedali, čo bolo zlé a ďalší deň poslali nové pracovné listy. Učili sme sa cez Zoom a aj cez Wocabee. Tu nám posielala testy, nové slovíčka naša angličtinárka. Niektoré deti chodili aj do školy, ale nikto to nesmel vedieť. Vždy sme tam boli po jednom. Ale aj tak sme sa nevedeli dočkať, kedy už pôjdeme do školy.

Natalka Čitáková, žiačka 4. ročníka.

Letná škola

V letnej škole sme chodili na výlety. Jeden deň sme išli z Kálnice cez les na salaš. Celou cestou sme mali zastavenia, kde sme museli plniť úlohy a zbierali sme stužky a písmená. Z písmen sme vytvorili vetu, ktorá nám povedala, kde je poklad. Pre poklad išiel ten, kto mal najviac stužiek. Poklad bol na salaši Beckov. Keď sme našli poklad, teta nám ukázala, ako sa vyrába syr, ako sa doja ovce. Mali tam aj maličkých psíkov, z ktorými sme sa hrali. Na obed sme mali vyprážaný syr a hranolky. Po ceste naspäť nám pršalo, ale vôbec to nevadilo.

Ďalší výlet bol do Piešťan. Išli sme na loď, ktorá nás povožila po rieke Váh. Viezli sme sa na nej asi hodinu. Videli sme veľa vtáctva. Najkrajšie boli aj tak labute. Po tejto plavbe sme išli na obed, a potom sme sa oblievali ešte vo fontáne, lebo bolo horúco. Po obede nám kúpila pani starostka zmrzlinu a magnetky, aby sme mali na pamiatku. Bol to veľmi pekný výlet a aj takúto školu by sme mohli mať stále.

Samko Filip, žiak 4. ročníka

Činnosť sociálnej komisie v roku 2020

Členovia sociálnej komisie, tak ako po minulé roky, navštevovali jubilantov 80-ročných a vyššie – pozdravili ich kvetinovými darmi. V tomto roku svoje životné jubileum oslávili nasledovní občania – 90 rokov: Ján Hladký, Zuzana Juríková, Božena Záhumenská, Zuzana Klinčúchová. 85 rokov oslávili Anna Krchnavá, Anna Hrušovská, Anna Kukučková, Samuel Hladký, Štefan Filip, Mária Pagáčová, Oľga Valovičová, Gustáv Krchnavý, Mária Šimová. 80 rokov sa dožili Anna Hladká, Ján Dovina, Eva Filipová, Anna Urbanová, Ivan Šimo. Všetkým týmto jubilantom ešte raz srdečne blahozeláme a prajeme veľa zdravia.

SK tiež vypracovala štyri posudky odkázanosti pre žiadateľov o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu v zariadení sociálnych služieb v kompetencii obce a 1. septembra pripravila veselé uvítacie balíčky pre našich siedmich prváčikov.

Pripomíname, že tento rok sme sa rozlúčili s Annou Hrušovskou, Zuzanou Juríkovou, Zuzanou Juríkovou, Ladislavom Masárom, Paulou Krchnavou, Emíliou Žitovou, Zuzanou Klinčúchovou.

MUDr. L. Benáková, Mgr. D. Badžgoňová, MDDr. M. Gašpar, L. Záhumenská

Z činnosti kultúrnej komisie v roku 2020

Moje želanie, ktoré som vyslovil v poslednom vydaní Kálnických ozvien, aby sme sa v druhom polroku 2020 mohli stretávať znova na kultúrno-spoločenských akciách, nebolo možné naplniť. Situácia s pandémiou nedovolila konať hromadné spoločenské akcie ani v druhom polroku 2020. Napriek tomu sme sa snažili v priebehu roka organizovať stretnutia. Kultúrna komisia sa stretla v polovici augusta a plánovali sme akcie Vatra SNP v Sklepárovcovi a spolu s MO Matice slovenskej a turistickým oddielom TJ Zavažan ďalší ročník hviezdového výstupu. V tomto období bolo cítiť mierne uvoľňovanie opatrení, takže sme chceli tieto akcie zorganizovať. V posledný augustový týždeň regionálny úrad verejného zdravotníctva vydal obmedzenia organizovania hromadných akcií v Trenčianskom kraji, takže sme museli zrušiť tieto akcie.

Ďalším stretnutím malo byť hodové podujatie v kultúrnom dome. Malo ísť o naozaj pekné kultúrne podujatie. Toto sa takisto nemohlo zorganizovať, keďže od 1. októbra 2020 vláda vyhlásila núdzový stav a zákaz zhromažďovania. Ako aspoň malú náplasť sme sa rozhodli rozžiariť naše predzáhradky v obci a vyhlásili sme súťaž o najkrajšiu predzáhradku v obci. Občania sa naozaj činili a mohli sme vidieť naozaj pekné a originálne vyzdobené predzáhradky. Hodnotiacia komisia v zložení Ľuboslav Batka, Žaneta Potočková, Lenka Benáková, Nikola Lednacká a Marek Jamrich prešla obcou a zhodnotila výzdobu, ktorú občania pripravili. Následne sme vybrali tri najkrajšie predzáhradky, ktoré boli odmenené 50 € poukážkou do záhradníctva Stacho v Novom Meste nad Váhom. Výhercovia boli uverejnení na webovej stránke obce.

Ďalej sme sa zamerali na poslednú akciu v roku, a to vianočné trhy s Mikulášom v kultúrnom dome. Nakoľko ale vláda núdzový stav predĺžila, toto podujatie sa takisto muselo zrušiť. Hľadali sme ale riešenie, aby sme aspoň našim najmenším mohli priniesť trochu radosti a odovzdať im Mikulášske balíčky. Riešenie sme našli, že ako členovia kultúrnej komisie sa prezlečíme do kostýmov a prejdeme obcou a odovzdáme deťom balíčky. Išlo o akciu, ktorá sa v obci ešte nekonala a, pravdupovediac, sme nevedeli, čo od nej čakať. Odmenou za trojhodinový pochod obcou boli pre nás rozžiarené oči detí, ktoré čakali na príchod Mikuláša, anjela a čerta. Chcel by som poďakovať celej kultúrnej komisii, konkrétne Žanete Potočkovej, Marekovi Jamrichovi, Nikole Lendackej, ďalej pani starostke a pánovi Tomášovi Kukučkovi za organizovanie tejto akcie a za to, že sme mohli priniesť trochu radosti aspoň tým najmenším spomedzi nás.

Kultúrna komisia na svojom zasadnutí spoločne hľadala spôsob, ako využiť tohtoročnú dotáciu z Oblasťnej organizácie cestovného ruchu, ktorá sa každoročne používa na organizovanie behu oslobodenia v obci. Keďže beh sa tento rok nemohol konať, našli sme riešenie v zorganizovaní stálej expozície – vitrín v priestoroch kultúrneho domu. Išlo by o vitríny pre organizácie v obci. Navrhli sme vitríny pre Klub dôchodcov pri obci Kálnica, Poľovnícke združenie Ostré vrchy a Poľovnícke združenie Kálnica, TJ Zavažan Kálnica, seniorskú spevácku skupinu Šípkarí, miestnu folklórnu skupinu Kálnická studienka, Slovenský zväz včelárov a Zväz chovateľov v Kálnici, MO Matice slovenskej, Obecný hasičský zbor Kálnica, Základnú školu s Materskou školou v Kálnici, Evanjelickú cirkev v Kálnici a Katolícku cirkev v Kálnici. Náš zámer sme predstavili obecnému zastupiteľstvu, ktoré súhlasilo s výrobou týchto vitrín. V polovici októbra sme oslovili predsedov príslušných organizácií, predstavili sme im náš zámer a požiadali sme ich o zaslanie materiálov pre tieto vitríny. Obdržali sme množstvo materiálu, fotiek a informácií. V priebehu novembra sme sa stretávali v úzkej pracovnej skupine v zložení Ing. arch. Ján Krchnavý, Žaneta Potočková, Ján Valovič a Ľuboslav Batka a doladovali sme detaily a dopĺňali chýbajúce informácie a materiály. S výslednou podobou vitrín a jej grafickým zobrazením sa popasoval Ing. arch. Ján Krchnavý, ktorý tomu venoval nemálo času a námahy a je naozaj veľmi pôsobivá a myslím si, že bude návštevníkom kultúrneho domu veľmi reprezentatívnym spôsobom približovať činnosť organizácií v obci. Dovoľte, aby som za túto veľmi dobrú prácu poďakoval celej pracovnej skupine a predovšetkým pánovi Ing. arch. Jánovi Krchnavému.

Na záver vám chcem popriať šťastné a veselé Vianoce a znovu vysloviť pranie, aby sme sa v budúcom roku mohli znova stretávať na kultúrno-spoločenských akciách.

Ľuboslav Batka – predseda kultúrnej komisie

Šľak ma ide trafiť - fejtón

Kedysi mal v jedných novinách Julo Satinský pravidelnú rubriku s týmto nadpisom. Požičal som si ho, lebo najlepšie vystihuje moje pocity v istých chvíľach.

Je sobota, skoré dopoludnie. Večer trochu popršalo, rosa je „jak Váh“, preto vytiahnem čerstvo nakovanú kosu, že pokosím humno za stodolou. Podľa gazdinej je tráva vysoká a už sa šmatle. Darmo namietam, že poničím včielkam kvietky a chrobáčikom potravu a úkryty. Vezmem teda aj malý „tranzistor“, aby som si pri tom aj vypočul vtipné repliky hostí „pálenice“ Borisa Filana.

Kosa šuští po trávě, rádio vyhráva, lenže vtom sa ozve huuúú elektrickej kosačky od dolného suseda. Dobré, veľmi to neruší, rádio dám hlasnejšie a pokračujem. Ale len dovtedy, kým sa z druhej strany neozve hlasné du du du motorovej kosačky. Je to znesiteľný zvuk, ale pri mojej slu-

chovej dispozícii mám po zážitku z rádia. Najmä keď to po chvíli dorazí protivné hui hui hui krovinorezu. Vtedy si pomyslím, že toto isté zažívajú najmä cez víkendy zvieratá a vtáci v okolí chát v Krajnej doline. Spomeniem si na rána spred sedemdesiatych rokov, keď sa od jedného, aj druhého či tretieho dvora a stodoly ozývalo len klop, klop, klop nakovávanej kosa, aby bolo čím nachystať trávu pre dobytok.

Na otázku „čo, sused, takto kosou?“ odpoviem, že to má viacej výhod. Je to ekologickejšie, žiadne splodiny, nemá to žiadnu spotrebu, len jedno pivo na dve hodiny a nikto ani nevie, že som tam. Tráva môže byť aj vyše kolien, nemusím kosiť každých päť dní.

Keď vidím okolo seba tie vykosené „anglické“ trávniky, uvažujem, prečo ľudia vynakladajú toľko úsilia, času a peňazí na také časté kosenie. Lebo to pekne vyzerá? Potom sa včielka

nalieta, kým nájde nejaký kvietok. A chrobák musí utiecť, lebo sa nemá kam schovať, ani na čom popásť. Záchranou mu môžu byť tie neobrobené plochy, ktorých je už ozaj dosť. Lenže tam sú presadia len silné byliny, žihľava a čerňoch, čo pre nich tiež nie je bohvie čo. V časoch, keď v dedine bolo možno 500-600 kusov dobytky a po pasienku od nich lajná, bol to raj pre chrobač. Potom nebol problém stretnúť jaštericu, žabu, mloka a vidieť vtáčika na oblohe. Teraz nevidíte sysľa, jarabicu, prepelicu, ba ani zajaca, a bažanta len zriedka. Modlivku a ondatru som naposledy videl pred šesťdesiatimi rokmi. Je celkom viditeľné, ako sa taký krátky čas život v prírode schudobnel. Desím sa predstavy, že za pár desaťročí, či storočie budú na svete žiť len ľudia a nimi chované zvieratá.

Že by to zachránili tie „džungle“, ktoré sa pomaly vytvárajú na zanedbaných pozemkoch len pár sto metrov od našich obydľí? /S

Okamihy z kroniky

Podľa záznamov v Pamätnej knihe obce sa aj tieto udalosti odohrali v uvedenom roku.

1956: vo februári boli v Kálnici niekoľko dní mrazy až -27 stupňov Celzia; v tomto roku sa začala výstavba domov v Popolke a na Trnatých; začali sa raz za 2 týždne premietat filmy;

1957: v júli, naopak, teploty dosiahli až takmer 40 stupňov Celzia; Kálnicu zasiahla tzv. ázijská chrípka, chvála Bohu, slabó; každý týždeň v sále p. Adam Jurík premietal filmy;

1958: 1.1. bolo založené JRD a začalo sa s výstavbou krávinov a ošipární; občania pomáhali v rámci svojich možností pri výstavbe prvej asfaltky v obci; p. Dušan Kišš sa stal riaditeľom základnej školy a viedol Družstevnú školu práce; dedo Mráz prišiel na vozíku ťahaný bielym koňom, čo vyvolalo u detí veľký záujem;

1959: bol filmovým trhákom aj v našej obci film Tichý Don; začalo sa s výstavbou odchovne hydiny v areáli JRD; žatva sa realizovala s pomocou patronátneho závodu Opravovne poľnohospodárskych strojov v Novom Meste nad Váhom

4 mláďačkami; bol zriadený obchod so zeleninou a ovocím; od 1.9. začali žiaci dochádzať do Beckova a zriadil sa osobitný autobusový spoj; hodnota pracovnej jednotky bola 8 Kčs a doplatky za rok 1958 i 1959 boli 2 Kčs a 2 kg obilia na odpracovanú pracovnú jednotku; prvé dožinky boli na Trnatých 24.8.1959;

JRD malo ku koncu roka 166 členov; postavilo sa 10 nových domov s vyšším štandardom bývania;

1960: zanikol okres Nové Mesto nad Váhom, ktorý bol začlenený do okresu Trenčín; sa konali všeobecné voľby do zastupiteľských orgánov a zúčastnilo sa ich 99.2 % občanov obce; bol mimoriadne teplý záver roka – 10. decembra ešte kvitli chryzantémy;

1961: 23. február na výročnej členskej schôdzi členovia veľmi kritizovali vedenie JRD; výnosy obilnín sa pohybovali na úrovni 25-30 q z ha a v Kálnici sa pestoval aj ľan; priemerná denná dojivosť kravy bola 1 liter a obec i družstvo malo viacročné problémy s plnením dodávok

mlieka a riešil to až ONV; jednou z príčin bol aj nedostatok kvalitného krmiva, preto poľovníci a hasiči pomohli veľkou brigádou 26. a 27. júna pri kosení sena; začalo sa s výsadbou 2 ha chmeľníc; 15. februára občanov obce zaujalo zatmenie Slnka; 27. júna bolo privítanie nových občanov obce na MNV, pričom každý dostal od obce vkladnú knižku so 100 Kčs; 5. novembra postihla obec veľká snehová kalamita; nástup televízie – pokles záujmu o kino a knižnicu;

1962: v januári a vo februári postihla aj Kálnicu silná vlna chrípky – v republike postihla 40-50% obyvateľov; zrealizovali sa hydromeliácie v Rybníkoch; začalo sa s oberaním chmeľu; v obci bolo 35 televízorov. Ing. Milan Bušo

BLAHOŽELANIE

MO Matice slovenskej blahoželá svojmu dlhoročnému predsedovi výboru k jeho významnému životnému jubileu – 75. narodeninám. Do ďalšieho života Ing. Miroslavovi Borcovanovi úprimne želáme veľa zdravia, šťastia, pohody a lásky.

K blahoželaniu sa pripája i starostka obce.

Ing. Miroslav Borcovan - krátky životopis

Narodil sa 15. decembra 1945 v Mošovciach. Základnú a strednú školu absolvoval vo svojom rodisku. Následne absolvoval Vysokú školu poľnohospodársku v Nitre. Po jej ukončení pracoval na viacerých miestach až zakotvil v roku 1972 ako zooteknik v JRD v Kálnici.

V roku 1969 sa oženil, má dve dcéry, jedného syna, 8 vnúčat a 1 pravnúču.

V roku 1986 bol zvolený do funkcie predsedu MNV Kálnica a ešte následne 5 funkčných období zastával funkciu starostu obce Kálnica.

Popri práci a výkone funkcií starostu sa venoval a venuje najmä histórii a kultúre, folklóru, ľudovej hudbe a spevu, včelárstvu, ovocinárstvu. Je zakladateľ a dlhoročný predseda MO MS Kálnica.

Je iniciátor zostavenia publikácie KÁLNICA pri príležitosti 600. výročia prvej písomnej zmienky o obci, aj iniciátor vybudovania Slovanského dvojkríža na Ostrom vrchu, včelárskeho náučného chodníka J.M. Hurbana, náučného chodníka Beckov-Kálnica a vybudovania pamätníka J.M. Hurbana, osadenia pamätnej tabule a zostavenia publikácie k 100. výročiu skončenia I. svetovej vojny.

V rámci publikačnej činnosti boli uverejnené jeho príspevky v Kálnických ozvenách, matičných a regionálnych novinách a časopisoch.

Je spoluzakladateľ speváckeho súboru „Šípkári“. Pri príležitosti životného jubilea srdečne blahoželáme a do ďalších rokov prajeme všetko najlepšie.

MO MS Kálnica a Šípkári

Hurbanova lipa odhalenie pamätnej tabule

V pondelok 29. júna 2020 sa uskutočnilo slávnostné odhalenie pamätnej tabule na budove Materskej školy v Kálnici - Hurbanova lipka - ako stálej pripomienky zasadenia mladej lipky. Pekná myšlienka vzišla od dlhoročného predsedu včelárov pána Tibora Valoviča. Dňa 23. marca 2017 v školskej záhrade v Kálnici zasadili deti, ktoré sú uvedené na tabuli, pri príležitosti 200 rokov výročia narodenia J.M. Hurbana, mladú lipku. Stará (250 ročná) lipa, ku ktorej mali obyvatelia Kálnice vrúcny vzťah, vysychala a bolo ju nutné zrezať. Týmto činom pomohli deti i kálnickí včelári udržať v obci tradíciu spomienky na veľikáňa, ktorá pretrváva storočia. Obecné zastupiteľstvo v Kálnici na svojom 9. zasadnutí dňa 12. decembra 2020 súhlasilo s výrobou pamätnej tabule a jej stálym osadením na budove. Ďakujeme Základnej organizácii Slovenského zväzu včelárov v Novom Meste nad Váhom za finančnú podporu tejto ušľachtilej myšlienky vo výške 800,- Eur. Ďakujem všetkým, ktorí sa zúčastnili tejto milej slávnosti. Za pomoc a dodanie medu na ochutnávku medu ďakujem včelárom, zvlášť i pani Milke Pažitnej - srdečnej včelárke, ktorá napiekla pohostenie vo forme medovníčkov. Poďakovanie patrí i pánovi Jánovi Hubinskému za výrobu pamätnej tabule, predsedovi ZO SZV v Novom Meste nad Váhom pánovi Milanovi Hargašovi za schválenie finančného príspevku, pani riaditeľke ZŠ s MŠ v Kálnici Mgr. Martine Striežencovej, jej kolektívu a deťom za staranie sa o lipku a prípravu kultúrneho programu. Ďakujem kolegovi - starostovi Obce Beckov pánovi Danielovi Hladkému za návštevu a milý darček v podobe pamätnej plakety. A v neposlednom rade patrí poďakovanie pánovi Tiborovi Valovičovi za ušľachtilú myšlienku a pomoc pri jej organizovaní. A samozrejme veľké poďakovanie patrí i všetkým včelárom za pomoc.

Starostka

Ľudové pranostiky o závere roka

OKTÓBER

Teplý september - zamračený október.

Októbrové búrky ohlasujú nestálu zimu.

Po teplom septembri, október sa zle tvári.

Poletujúce pavičiny babieho leta sú posledné pozdravy leta.

Mnoho dažďov v októbri - veľa vetrov v decembri.

V októbri mráz a vetry - január a február bude teplý.

NOVEMBER

Teplý október - studený november.

Ak v novembri padá lístie, bude skoro mráz, ale nepotrva dlho.

Keď v novembri lístie dlho nepadá, tuhá zima sa prikráda.

Aký november, taký marec.

Ak začiatkom novembra sneží, máva potom sneh výšku veží.

Studený november - zelený január.

Ak hrmí v novembri, bude dobrý rok.

DECEMBER

Aká zima v decembri, také teplo v júni.

Keď v decembri hrom ešte hučí, budúci rok stále vietor fučí.

Aký december, taký celý budúci rok.

December, keď mu je zima, halí sa do bieleho kožuča.

Pochmúrny december - dobré znamenie pre sady, lúky i všetko kosenie.

Vianočný dar nebeskej milosti

Počas vianočných sviatkov sa vraciame vždy k tomu, čo sa vlastne stalo pred viac ako dvetisíc rokmi. Ako to zostalo zaznamenané v evanjeliách, v Písme svätom. Bol to príchod Božieho Syna na svet. Narodením Ježiša Krista sa Boh zvláštnym spôsobom sklonil k človekovi. Lúčom nebeskej žiary prenikol do mrákov tohto sveta. Láskou začal víťaziť nad zlobou, pokorou tlmíť pýchu a milosťou premáhať hriech.

Túto nevšednú udalosť nám každoročne pripomínajú Vianoce. Pritom sa nás zmocňuje akýsi zvláštny pocit opravdivej radosti. Cítíme túžbu, aby sa táto radosť v nás trvalo udomácnila, a to aj napriek tomu, že v našom srdci možno stále prežívame hlboký zármutok nad stratou milovanej osoby či náhleho rozchodu, ktorý nám spôsobil trvalú ranu a bolesť. Možno nás deptá každodenná neistota z ťažkej choroby, alebo rôznymi okolnosťami zapríčinené bezvýchodiskové sociálne či ekonomické postavenie. Možno sú v tom aj v minulosti prežité zlé spomienky, či ešte ďalšie a ďalšie iné dôvody, ktoré nám neumožňujú naplno prežívať túto radosť.

Všetko nasvedčovalo už niekoľko týždňov pred vianočnými sviatkami, že takýto advent, aký sme prežívali tohto roku, sme tu ešte nemali. Neočakávané a bez nášho pričinenia je to trochu inak. Tento rok sa nekonajú rôzne besiedky a ani oslavné večierky v takom počte a rozsahu, ako to bývalo zvykom. Zisťujeme, že sa aj počas Vianoc zaobídeme bez veľkého hluku a nadmerného svetla. Ale to, čo sa vo chvíli Ježišovho narodenia mohutne ozývalo nad betlehemskými poľami, čo anjeli zvestovali celému svetu - „Gloria in excelsis Deo...“ „Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle,“ to platí aj dnes.

Božia sláva sa zjavila v narodenom Dieťatku. Dovtedy ňou boli naplnené len nebesá, ale Pánovým narodením sa dostala medzi ľudí, na zem. Aby tu zasiahla priamo ľudské srdcia. A naplnené Božou slávou, aby radostne plesali. V chudobe, poníženosti - v tmavej maštaľke, narodil sa Boží Syn, prišiel na svet Kráľ a Spasiteľ. Bohom pred vekmi zaslúbený, prorokmi predpovedaný, zbožným ľuďom túžobne očakávaný! Práve počas Vianoc viacej než inokedy myslíme na Božie dielo spasenia. Na to, že všetka naša radosť pramení v Božom nebeskom dare milosti. Pamätajme na to, vzdávajme chválu a vďaka Všemohúcemu Pánu Bohu po všetky dni roka, nielen na Vianoce. K tomu nech nás povzbudí aj nasledovný pravdivý príbeh (sprostredkovaný na Facebooku):

V Taliansku jeden starček (mal tuším 83 rokov) bol uzdravený z Covidu-19. Keď opúšťal nemocnicu, dostal od personálu faktúru za použitie pľúcnej ventilácie. Starček si ju pozorne prečítal a na to sa veľmi rozplakal. Zriadení ho potešovali. Vraveli mu, aby neplakal, že veď sa to nejako len vyrieši, nejaké peniaze sa predsa nájdu. Starček však stále plakal i ďalej a ešte viac. Tam prítomní nemocniční zamestnanci sa z dojatia tiež s ním rozplakali. Po chvíli, keď sa starček upokojil, povedal: „Neplačem kvôli tým peniazom, aj keď ste mi za jeden deň, čo som bol napojený na pľúcnu ventiláciu, naučtovali 500 eur. Ale plačiem preto, že mi Pán Boh umožnil neobmedzene dýchať kyslík počas celých mojich 83 rokov, každý deň a zadarmo, a ja som Mu za tento vzácny dar doteraz nikdy ani len nepoďakoval“.

Radostné prežitie vianočných sviatkov a hojné požehnanie Božieho Syna, Spasiteľa sveta, nech nás sprevádza aj v novom roku 2021!

Mgr. Ondrej Peťkovský

Z myšlienok režisérov ochotníckeho divadla v Kálnici

Je tu zimné obdobie a toto bolo v Kálnici vždy obdobím kultúrneho vyžitia sa najmä formou ochotníckeho divadla. Súčasná situácia, spôsobená koronavírusovou epidemiou COVID 19, však zablokovala všetky činnosti najmä v športe a kultúre.

Ochotníci v Kálnici si pripomenú 15. apríla 2021 už 115. výročie prvého ochotníckeho predstavenia v Kálnici. Účinkovalo v ňom 16 hercov na po domácky upravenom javisku v evanjelickej ľudovej škole, pod vedením učiteľa Jána Bonku zo Sarvaša zahrali drámu Terézie Vansovej SVE-DOMIE. Bola to pre obec mimoriadna udalosť, ktorá znamenala a znamená doteraz významnú súčasť jej života.

Dovoľte mi – možno i v rámci príprav na pripomenutie si tohto výročia – uviesť niekoľko citátov hlavných organizátorov tejto činnosti – režisérov.

Viktória Kováčová: „Teším sa a som hrdá, že to nadšenie pre divadelnú prácu, ktoré som desiatky rokov zapalovala a udržiavala, nevyhaslo, ale i naďalej žije. Divadelné umenie ako umenie syntetické môže plývať nielen na ochotníckych hercov, ale najmä na obecensť. Veď poskytuje tú najušľachtilejšiu zábavu. Keď som pri svojej učiteľskej práci venovala všetky svoje sily ochotníckemu divadlu v Kálnici, mala som toto na mysli.“

František Dauda tiež nemalou mierou prispel k zachovaniu ochotníckeho divadla v Kálnici. Bohužiaľ, jeho šľachetné srdce dotieklo v nacistickom koncentračnom tábore.

Helena Hrušovská: „Po celé predstavenie som mala trému a chvela som sa, že toto napätie už nabudúce nebudem prežívať, že toto je naposledy. No, keď sa po skončení hry opäť otvorila opona a všetci s tlúčiacim srdcom očakávali vyjadrenie publika, a keď sa v preplnenej sále ozval spontánny potlesk, vedela som, že dobrá vec sa podarila. A tento pocit ma zaväzoval k ďalšej práci.“

Adam Krchnavý: „Po odchode učiteľky E. Hrušovskej tradícia učiteľského režirovania ochotníckeho divadla narazila na plytkinu. Situáciu sťažilo aj to, že v obci vyše 100 televíznych obrazoviek večer čo večer púta takmer pol dediny. A pri takejto zložitej situácii nám, posledným mohykánom – ochotníckeho divadla, prichodí získavať mladých ochotníkov, novú krv. Hoci sa nám vlni to podarilo, no mládež ako celok o účinkovanie na javisku nejaví veľký záujem a nechce veľmi prinášať obete pani Tálii.“

Jeho želaním bolo: „Verím však, že po nápo-re novôt, po ich zovšednení, príde nová vlna ochotníckej činnosti. Veď najvzácnejšia kultúra sa stane predsa len tá naša – vlastná, nami navčičenená a predvedená divadelné hry pre našich vďačných občanov.“

Som rád, že po rokoch ticha sa ochotníkom v Kálnici predsa len párkrát zablysko na nové – snád lepšie časy – pod vedením p. Žanetky Potočkovej. Želajme jej, aby sa jej podarilo zreštaurovať hereckú i režisérsku činnosť ochotníckeho divadla a úspešne pokračovať v dlhoročnej úspešnej a pre Kálnicu tradičnej, ale i zásluhnej kultúrnej činnosti.

Ing. Milan Bušo

SOCHOŇ kopec symbol

V pekných letných podvečerach rád sedávam – často aj so susedmi Stanovými – na dvore pri kávičke a debatujeme o všeličom možnom. A skýta sa nám výhľad na blízku či vzdialenú krajinu. A keďže patríam k tým, čo majú radi inotaje, v jeden takýto večer som si uvedomil, že kopec oproti – Sochoň – je vlastne pre každého Kálničana svojím tvarom taký symbol priebehu života.

Je jedno, z ktorej strany naň pozeráte, či z pravej a či z ľavej. Vždy najprv pozvoľna stúpa, potom dosiahne svoj vrchol a zasa pozvoľne klesá. Pre mňa je to symbol priebehu nášho života – mladosť (rozlet stúpanie), zrelosť (dospelosť – vrchol) a staroba (klesanie – pomalý odchod). Pravdou je, že čím som starší, tým častejšie hľadím na kopec – symbol a dumám o živote. Aj vy?

Ing. Milan Bušo

Pár poznámok k obecnému múzeu

V mesiaci október boli presťahované exponáty z Múzea obce Kálnica, z chátrajúcich priestorov doterajšej expozície, do priestorov kultúrneho domu. Exponáty, ktoré obec mala zapožičaná od krajského či okresného múzea, sa vrátili späť pôvodným majiteľom.

V súvislosti s týmito problémami sa vynára niekoľko otázok. Totiž nie všetci z nás majú celkom správny pohľad na opodstatnenosť existencie či obsahové zameranie takejto inštitúcie v obci. Je potrebné podporiť myšlienku jeho zachovania.

Pravdou však je i to, že obec či MO Matice slovenskej v spolupráci s inými inštitúciami by mali venovať podstatne viac pozornosti tomu, aby múzeum či pamätná izba obce mali svoju jasnú koncepciu, štruktúrované lokálno-patriotické obsahové zameranie, ktoré by prostredníctvom vystavovaných exponátov výraznejšie ovplyvňovalo kvalitu expozície, a tým aj dojmy návštevníkov.

Pri premiestňovaní exponátov, ktorého som sa zúčastnil, sa mi podarilo nazrieť do knihy návštev Múzea obce. Zistil som, že prvý zápis v nej bol urobený 28. júna 1994 priateľmi z dru-

žobnej obce Popovice. Potom pribudlo ďalších 59 zápisov, z toho 46 zo SR a 14 zo zahraničia – z Česka, SRN, USA, Holandska i Talianska. Úprimne sa priznám, že som to nepredpokladal a bol som z toho príjemne prekvapený, lebo takúto formu prezentácie Kálnice vo svete považujem za efektívnu.

Nezanedbateľný výchovno-vzdelávací prínos tejto inštitúcie je aj to, že v našich deťoch a vnúčenoch, ktoré patria ku každoročným návštevníkom múzea, zasieva prvé zrnká vzťahu k našej obci. Mali by sme sa zamyslieť, či by nebolo užitočné, aby tieto zrnká dali svoju úrodu a že možno aj našim „príčinením“ nedozrejú. Je treba vážiť si tých, ktorí sa o toto dozretie starajú a pomôcť im dopestovať bohatú úrodu, ale zároveň zamyslieť sa nad tým, ako sme k takémuto stavu prispeli aj my.

Na záver mi dovoľte poďakovať za snahu zachovať a posilniť pocity hrdosti a spolupatričnosti k našej obci i naše národné uvedomenie MO Matice slovenskej, ktorú viedol pán Ing. M. Borcovan. Som však presvedčený o tom, že aj vedenie obce, na čele s pani starostkou Mgr. I. Poluchovou, bude vyššie spomínaným otáz-

kam venovať primeranú pozornosť v celom svojom funkčnom období najmä prostredníctvom svojej kultúrnej komisie. Želám im veľa zdaru a som ochotný pomôcť pri realizácii zámerov obce v tejto oblasti.

Ing. Milan Bušo

Nové vitríny v našom kultúrnom dome

Vďaka mojej častej návštevnosti KD v Beckove som mala tú možnosť vo vestibule obdivovať propagačné vitríny miestnych organizácií a spolkov. Dlhodobu som sa zaoberala touto myšlienkou, aké pekné a zároveň reprezentatívne by to bolo aj u nás. Veď aj my máme v našej obci toľko organizácií. Vstupná hala nášho kultúrneho domu pôsobí dlhodobo ako pestrá botanická záhrada. Čo tak to po toľkých rokoch zmeniť? Zmodernizovať. Samozrejme, uvedomujem si, že keď chceme niečo zmeniť, tak bez dostatočných financií to nepôjde. Vďaka organizácii OOCR Trenčín, ktorej súčasťou je i naša obec (členkou je starostka ako štatutár obce), máme každoročne možnosť využiť určité financie buď na kultúrnu alebo aj na inú propagačnú činnosť. V tejto oblasti organizácii máme dlhodobo v dozornej rade pani poslankyňu MUDr. L. Benákovú, a v tomto volebnom období mám tú česť i ja byť jej súčasťou – za p. Mgr. M. Feníka, Bike park Kálnica. Prvotný

plán bol podporiť Beh oslobodenia. Keďže sa nemohol tento rok uskutočniť pre pandémiu, tak sme sa ako poslanci uzhodli na tomto náhradnom riešení. Za výdatnej pomoci a podpory výkonnej riaditeľky OOCR Trenčín pani Zuzany Lúhovej sa nám postupne náš nápad menil na jeho úspešnú realizáciu. Nasledoval postup, ako sa patrí podľa stanov. Kultúrna komisia predniesla OZ návrh, potom jednohlasne OZ odsúhlasilo tento zámer. Veľké poďakovanie a obdiv v tomto projekte si zaslúžia najmä poslanci L. Batka a J. Krchnavý (architekt), ale aj všetci predsedovia miestnych spolkov a organizácií. Aj keď zo začiatku mali niektorí pochybnosti, tak časom bolo vzrušujúce, ako sa všetci postupne do toho vložili. Každý hľadal fotky, písal texty a navzájom sa dopĺňali. Nerada by som predbiehala, ale výsledok tejto vzájomnej spolupráce si budete môcť pozrieť v najbližšom období priamo v priestoroch KD v Kálnici.

Žaneta Potočková

Ked' kálnický chotár lieči

V poslednom období som si obľúbila novú záľubu, a to konkrétne v liečivých bylinkách.

Túto novú a zdravú aktivitu som si našla vďaka pandémii, a zároveň novým okolnostiam, čo som musela v poslednej dobe v mojom živote rešpektovať. Ako miestnej krčmárky sa mi od marca otočil život o 180 %. No, čo už, musela som k tomu pristúpiť, zrejme ako všetci podnikatelia gastronomických zariadení. Zostali nám len dve možnosti, buď sa zrútime, alebo sa postavíme tomu čelom a začneme hľadať iné možnosti. Nebudem tvrdiť, že toto obdobie bolo pre

mňa jednoduché, ale ako sa vždy pravdivo povie s odstupom času, že všetko zlé je na niečo dobré...?! Tak už teraz môžem potvrdiť, že zamestnať sa v CSS v Novom Meste nad Váhom bol pre mňa hlavne veľmi poučný krok. Po hektickom kultúrno spoločenskom živote v našej obci zrazu nastal až moc veľký pokoj v mojom súkromnom živote. Keďže rada behám, tak vždy som mala tú možnosť si začať všimnúť pozornejšie aj našu krásnu prírodu. Konkrétne kvety, stromy, vlastne všetko, čo nám príroda ponúka. Je to naozaj balzam na dušu. A zrazu to prišlo. Už som sa nepozerala na tú a tú kvetinku, strom ako na niečo, čo je len pekné. Nabádalo ma to sa začať o ňu zaujímať inak. A to z hľadiska ich liečivých vlastností. Pýtala som sa kamarátok, gúglila som na internete a aj moja babina spoločne s klientami CSS mi vždy s radosťou poradili. Začala som ich zbierať, sušiť, lúhovať... Už teraz sa môžem pochváliť s dosť veľkou zbierkou. Moji priatelia sa na mne dosť pobavili, že krčmárka a bylinkárka?! No, uvediem to na správnu mieru tak, aby to nebolo až také čisté, zdravé a dokonalé... Musím sa priznať, že moja záľuba je hlavne lúhovanie. Znamenite chutí, šípkový alebo trnkový likér. Odporúčam, samozrejme, všetko s mierou. Dokonca aj toto vylúhované ovocie sa nevyhadzuje, ale môže sa vysušiť a používať ako niečo na vylepšenie zdravého čajíku.

Žaneta Potočková

Súťaž o najkrajšiu predzáhradku

Obec Kálnica vyhlásila súťaž o najkrajšiu jesennú predzáhradku. Zámerom tejto súťaže bolo motivovať občanov ku skrášleniu bezprostredného okolia svojich rodinných domov, čím by zároveň prispeli k zveladeniu životného prostredia v našej obci. Ukázať svoju nápaditosť a fantáziu mohli do štvrtka 22. októbra 2020, kedy hodnotiacia komisia prešla obcou a vybrala 3 najkrajšie jesenné aranžmány. Ich tvorcovia boli odmenení vecnou cenou v hodnote 50 eur, ktorú im odovzdala starostka obce.

Mgr. Iveta Poluchová: „Ďakujeme všetkým zúčastneným za krásne vyzdobené predzáhradky. Všetky boli úžasné a rozhodovanie bolo skutočne ťažké.“

Vyhodnotenie uskutočnila hodnotiacia komisia v zložení Ľuboslav Batka, Lenka Benáková, Žaneta Potočková, Nikola Lendacká a Marek Jamrich.

Gratulujeme víťazom: Ján Valovič, Ľuboš Bulko, Miroslav Valovič.

OcÚ

Bude ešte v Kálnici divadlo?

Ján Greššo s autorkou článku (vľavo)

V poslednom období veľmi často dostávam túto otázku. Od členov, aj ostatných občanov a známych. Všetci dobre vieme, že vďaka pandémii trpí aj kultúra. To isté postihlo i nás. Plány boli, ale skutočnosť je taká, že zatiaľ môžu zostať aj naďalej iba plánmi. Ale do budúcnosti by sme radi pokračovali v tejto už zabehnutej aktivite. Pandémia raz isto pominie. Rozšíriť našu folklórnu skupinu aj o detského člena je naša ďalšia priorita. V budúcnosti by sme sa chceli zamerať aj na zmiešané nácviky a následne spoločné vystúpenia. Ale všetko to závisí od dobrovoľnosti prihlásených a ich záujmu obetovať pár hodín v týždni pre nácviky. V súčasnosti sa zaoberám výskumom, a zároveň aj písaním scenára o živote našich občanov v jesennom čase. Ich minulosť a tradície z tohto obdobia. Konkrétne „Varenie slivkového lekváru v Kálnici.“ Máme toľko spomienok, stačí ich len zapísať. Rekvizity sa taktiež nájdu. Takže pevne dúfam, že sa nám to podarí dotiahnuť ako vždy do úspešného konca. Veď jedna z činností, na čo naša obec naozaj môže byť pyšná, je stále živé ochotnícke divadlo. Zatiaľ za najväčšiu radosť za nás všetkých považujem cenu od Matice slovenskej na divadelnej súťaži ochotníkov v obci Bošáca. Samozrejme, vždy plná sála divákov a úprimný burácajúci potlesk je tá najväčšia odmena pre každého ochotníka. Takže dúfam, že moja odpoveď prostredníctvom tohto článku je jasná, že v Kálnici bude ešte divadlo.

Žaneta Potočková

TJ ZAVAŽAN počas druhej vlny korona krízy

Tak ako vo všetkých oblastiach nášho života, COVID-19 nepriaznivo ovplyvňuje i športové hnutie.

Do jesennej časti futbalových súťaží sme prihlásili žiakov prípravky do 9 rokov, mladších žiakov do 13 rokov a starších žiakov do 15 rokov, spoločne s Beckovom, a mužstvo mužov. Dorastenci hrajú na hosťovanie v Beckove. I keď súťaže začali vo vylosovaných jesenných termínoch, postupne boli niektoré zápasy pre „CORONU“ odkladané, až napokon po 11. októbri boli všetky súťaže až do odvolania pozastavené. Navyše sme mali v kategórii mužov problémy s kádrom mužstva, keď niektorí hráči prestali mať záujem o futbal. Nepomohla ani zmena na poste trénera, keď Ing. Mariána Kundu vystriedal na tomto poste náš niekdajší úspešný hráč a neskôr i tréner Jozef Vojtech. Pre zranenia a chorobu hráčov na zápas do Vrbovíc sme ani nemohli vycestovať a prehrali sme kontumačne.

Podobné problémy mali aj stolní tenisti, ktorí napokon prihlásili do súťaže len jedno družstvo do 5. ligy a taktiež majú súťaž prerušenú. Prínosom ročníka je, že od tejto sezóny môžu stolný tenis hrať na dvoch nových kvalitných stoloch.

Ešte tesne pred futbalovými súťažami sme starú svetelnú tabuľu na batériu museli vymeniť za

novú, pripojenú na 220 V. Za sponzorské poskytnutie 100 m kábla a odborné pripojenie ďakujeme firme Fulltech, s.r.o., p. Šustekovi. Poďakovanie vyslovujeme aj firme Profi-stavba, s.r.o., p. Pavlechovi, za výkop ryhy a zahrnutie kábla Poclainom. Firme Klimat, s.r.o., p. Skovajsovi ďakujeme za plechové prvky na upevňovaciu konštrukciu a p. Marošovi Valovičovi ďakujeme za sponzorské poskytnutie výškovej montážnej plošiny. V októbri sme vymenili starú 50-ročnú propagačnú vitrínu pri pošte za novú hliníkovú.

Poďakovanie vyslovujem aj všetkým ochotným darcom 2 % z odvodených daní za predchádzajúci rok a chcem ich požiadať o poukázanie 2% z daní pre našu TJ Zavažan aj za tento rok. Ďakujeme aj pánovi Štefanovi Skladanému za sponzorský dar.

Od budúceho roku je potrebné, aby si členovia TJ Zavažan, ktorí si svoje členstvo budú chcieť zachovať na ďalšie päťročné obdobie, resp. i noví záujemci o členstvo v TJ Zavažan, zaplatili jednotný členský príspevok 5 EUR s platnosťou do 31. decembra 2025. Žiaci, študenti a ženy – bez poplatku. Všetci členovia predložia predsedovi TJ Zavažan členské preukazy na vyznačenie predĺženia platnosti členstva. Kto si

túto „symbolickú“ povinnosť nesplní do 30. júna 2021, tomu bude členstvo v TJ pozastavené. Členovia TJ po predložení členského preukazu majú voľný vstup na futbalové zápasy a môžu bezplatne využívať športové zariadenia, vrátane multifunkčného ihriska.

Záverom tohto krátkeho zhodnotenia činnosti TJ Zavažan chcem poďakovať všetkým športovcom, trénerom a funkcionárom za ich činnosť počas celého roka. Taktiež ďakujem všetkým fanúšikom a priaznivcom športu za podporu a pomoc. Do blízkeho sa roku 2021 všetkým prajem pevné zdravie, rodinnú pohodu i radosť zo športovania a športových výsledkov.

Dušan Filip, predseda TJ Zavažan Kálnica

Bude v areáli TJ ZAVAŽAN vonkajší fitness park?

Ako štatutár TJ Zavažan som sa obrátil na obecné zastupiteľstvo (OZ) a pani starostku so žiadosťou o prehodnotenie krátenia dotácie pre našu telovýchovnú jednotu. Krátenie je, z pohľadného dôvodu menších športových aktivít a výdavkov, na športovú činnosť v roku 2020.

Za uvedené krátené finančné prostriedky, ku ktorým by sme pridali členské poplatky členov TJ Zavažan za roky 2015 až 2020, by sme zakúpili a namontovali niekoľko fitness prvkov, kde by bolo možné precvičiť si všetky partie tela na čerstvom vzduchu, pre všetky vekové kategórie, od starších detí až po seniorov, ale i na rehabilitačné a relaxačné cvičenia po prípadných úrazoch.

V prípade, že OZ schváli túto našu žiadosť, obrátíme sa cez obecnú web-stránku i na ostatných občanov obce, resp. podnikateľov z Kálnice, o finančnú podporu a pomoc, ako tento náš zámer úspešne zrealizovať zakúpením čo najviac cvičebných prvkov. Ak by sa nám to podarilo, určite by to privítali i rodičia detí, ktoré sa často hrajú na detskom ihrisku, kde by pri dozore nad svojimi ratolesťami súčasne mohli spraviť čosi prospešné i pre svoje zdravie.

Určite by to prispelo k ešte väčšej atraktivite a návštevnosti nášho športového areálu.

Dušan Filip, predseda TJ Zavažan Kálnica

Pod'akovanie JEDNOTE

V tomto článku by som chcel poukázať na skutočnosť, že – ako ste si mnohí asi všimli – zmenila sa nám Jednota v obci.

Nielen v názve, teda nie je to už Jednota Trenčín, ale Jednota Prievidza, ale hlavne v obsahu a množstve tovaru, ktorý si tam môžeme zakúpiť. Táto zmena je dosť výrazná a myslím, že aj nakupujúcich tu pribudlo, čo svedčí o tom, že to bol správny krok. Ľúbi sa nám tu nakupovať a vieme si vybrať.

Za toto všetko je treba poďakovať p. Lednickému. Veď Kálnica bola ako prvá v okolí prebratá pod správu Jednota Prievidza, a to vďaka jeho iniciatíve a jeho záujmu, aby sme boli ako zákazníci spokojní. Nebolo to asi pre neho jednoduché prejsť na iný systém práce a bolo treba aj doplniť personál, čo sa taktiež podarilo k spokojnosti. Myslím si že mu patrí naša vďaka za túto jeho prácu.

Spokojný zákazník z Kálnice

Vnúťorné bielenie zuba

Je metóda, ktorá sa používa výhradne pri mŕtvych zuboch, kedy tmavý odtieň odumretých zubov je vonkajším bielením neodstrániteľný.

Príčinou odumretia zubov je hlavne úraz, zubný kaz, ktorý prenikol až do nervu. Takýto zub postupne stráca vitalitu a prirodzené zafarbenie.

Ako prebieha vnúťorné bielenie? Pre úspešné odstránenie zafarbenej korunky je potrebné odstrániť všetky cudzie materiály, ktoré zub zafarbili – kaz, zvyšky ponechanej nekrotickej (odumretej) zubnej drene, nevyhovujúce výplne.

Následne po ďalšej úprave zuba je dôležité správne ošetrovanie koreňového kanálika – endodontické ošetrovanie. Po endodontickom ošetrovaní sa do zuba aplikuje bieliace činidlo a zub sa dočasne uzavrie dočasnou výplňou a bielenie pokračuje až do výmeny vložky pri ďalšej návšteve.

Počet návštev pri vnúťornom bielení je individuálny, závisí to od intenzity sfarbenia zuba. Po dokončení vnúťorného bielenia je nutné ošetriť zub definitívnou výplňou. Zuby procesom vnúťorného bielenia nie sú krehké a ani viac náchylné k tvorbe zubného kazu. Vnúťorné bielenie nie je vhodné pre tehotné a kojacie ženy.

Milí čitatelia, prajem vám krásne, požehnané vianočné sviatky, zdravý a úspešný rok 2021 a hlavne nezapúdajte na dôležitú ústnu hygienu pre seba a svoje detičky.

MDDr. Matúš Gašpar

*Vážení spoluobčania, október je mesiac úcty k starším.
Stretnutie seniorov z obce Kálnica býva každoročnou tradíciou.
Bohužiaľ aktuálna situácia nám nedovolila organizovanie tejto akcie.*

*Ste generácia, ktorej treba za všetko, čo ste pre svoje deti a spoločnosť urobili poďakovať. Sme vďační za to, čo ste doteraz spravili pre rozvoj obce a robíte naďalej, či už v záujmových spolkoch, vystupovaním vo folklórnych skupinách, ale i v združení seniorov, alebo individuálne pri svojich rodinných domoch ako aj pri výchove svojich vnúčat a pravnúčat.
Prežívajte ďalšie dni v šťastí a zaželdajme si, aby sme sa v dobrom zdraví zišli na stretnutí v budúcich rokoch.*

starostka obce Kálnica a obecné zastupiteľstvo

Spoločenská rubrika júl - december 2020

Narodili sa:

Michal Kurtiš, Nikolas Hajdušek,
Matias Gacko

Uzavreli manželstvo:

Ing. Peter Prekop – Martina Beláková
Ján Filip – Ivona Koppová
Jakub Beňuš – Natália Obedová
Pavol Jurík – Stanislava Wiesnerová

Rozlúčili sme sa:

Zuzana Juríková, Anna Hrušovská,
Zuzana Klinčúchová

POĎAKOVANIE

Rodina Bolechová ďakuje všetkým darcom krvi, ktorí túto vzácnu tekutinu darovali na záchranu života manžela, otca, dedka Jaroslava Bolecha po jeho úraze.

Všetkým veľké ďakujem!

Božena Bolechová

Legenda o vianočnej ruži

Existuje legenda, ktorá objaňuje prečo sa Vianočná ruža spája s Vianocami.

Hovorí sa, že bolo raz malé, chudobné dievča, ktoré si nemohlo dovoliť ponúknuť dar Ježiškovi na Štedrý večer. Ale jej bratranec jej povedal, že aj prostý dar, ktorý je darovaný s láskou, je v Božích očiach prijateľný.

Dievčatko cestou do kostola zbieralo nejaké suché konáriky popri ceste. Keď však vstúpilo do kostola od hanby sa rozplakalo, ale konáriky položilo pred Ježišov obraz. V tom sa suché konáriky zmenili v záplavu zelených a červených kvetov a všetci v kostole ucítili, že sa práve stali svedkami vianočného zázraku.

Od tej doby sa Vianočná ruža stala symbolom Vianoc...

Zdroj: web

Naším seniorom

Vážení spoluobčania,

ako vieme, október je mesiac úcty k starším. Stretnutie seniorov v obci Kálnica už býva každoročnou tradíciou. Bohužiaľ, aktuálna situácia nám nedovolila organizovanie tejto akcie.

Milí naši starí rodičia! Ste generácia, ktorej sa patrí za všetko, čo ste pre svoje deti i spoločnosť urobili, poďakovať.

Sme vďační za to, čo ste doteraz urobili pre rozvoj obce a robíte naďalej, či už v záujmových spolkoch, vystupovaním vo folklórnych skupinách, ale i v združení seniorov, alebo individuálne pri svojich rodinných domoch, ako aj pri výchove svojich vnúčat a pravnúčat.

Prežívajte ďalšie dni hlavne v zdraví, súdržne so svojimi rodinami a spoločne si želajme, aby sme sa takto aj o rok spoločne stretli.

Vaša starostka

Zomrel Pavel Barinych. Rodnú Kálnicu miloval nadovšetko.

Pred niekoľkými týždňami, 9. októbra 2020 potichu odišiel do večnosti kálnický rodák Pavel Barinych. Narodil sa 2. októbra 1940 do ťažkých pomerov druhej svetovej vojny. Rodičia ho naučili tvrdo pracovať, milovať rodinu, dedinu a svet. Priviedli ho aj na cestu vzdelania a neskoršieho spoločenského uplatnenia. Mal tri sestry – staršiu Zuzku a mladšie Annu a Vlastu, ktoré dodnes žijú.

Hovorieval: Často som od mojej mamičky počúval, že som „jej syn jediný, od Boha vyprosený, na peci vyváňaný“. Ak som však niečo vyvedol, hneď som počul „ty fako jeden okotený“. Moja mama varila vynikajúcu mäsovú polievku, piekla výborné koláče a dodnes spomínam na jej čalamádu z červenej a bielej kapusty, ktorú sme volali čavčák.

Na základnej škole Pavla pani učiteľka Hrušovská priviedla k láske k divadlu, literatúre a poézii. Neskôr pokračoval na osemročanke v Novom Meste nad Váhom. Hoci ho lákala literárna veda, stal sa po otcovej vôli študentom strojníckej priemyselky, na ktorej v roku 1958 zmaturoval.

Na tieto časy spomínal: Mojou študovňou boli Vršky, kde som od jari do jesene nachádzal potrebný pokoj pre štúdium. Súčasne som si vychutnával krásy okolitej prírody. Vršky sú ideálnym miestom, odkiaľ vidieť na misu Považia ohraničenú z jednej strany Bielymi Karpátmi s dominujúcou Javorinou a z druhej strany Inoveckým pohorím s Považským Inovcom. Najmä na jar to bola krásna nevidaná. Okolo Kálnice bolo vtedy množstvo ovocných stromov. Celý Istvičov, ktorý som mal priamo pod nohami, žiaril kvetmi čerešní, sliviek, hrušiek či jabloní. Uprostred kopca Sochoň sa krásne vynímali plánky. Sem som sa vracal po celý môj ďalší život a tu mi vždy prišli na myseľ verše básnika Jána Turana: „Zelenú misu Považia k ústam si prikladám“. A hoci som počas života spoznal vo svete mnoho krásnych miest, keď som sa vracal zo svojich ciest, pocit domova vo mne síce začínal hneď pri pohľade na Sochoň, Inovecké pohorie, rodnú Kálnicu, ale až na Vrškoch som v nohách cítil moju vrastenosť do tejto zeme.

Bratranec Adam Jurík ho zasvätil tajom fotografie. Inšpiroval sa najmä okolím a na jeseň 1962 mu na titulnej stránke časopisu Slovenka a v denníku Pravda uverejnili fotografiu ženy pri

zbere chmeľu v Kálnici. Švagor Rudko Haluza, ktorý robil šoféra riaditeľovi vydavateľstva Tatran Andrejovi Plávkovi, ho zase zásoboval množstvom výborných kníh.

Počas vojenčiny absolvoval vojenské Automobilové učilište a v roku 1961 sa stal veliteľom čaty u automobilového práporu v českom Benešove. Darilo sa mu, a tak od nadriadených získal súhlas na dvojtyždenný pobyt vo Francúzsku a aj na vytúžený desaťmesačný kurz kultúrnej politiky vo vojenskej akadémii v Prahe. V lete 1965 sa v dôsledku dlhotrvajúcich dažďov pri Medvedove pretrhla dunajská hrádza a voda zatopila Žitný ostrov. Okamžite bol z Čiech odvelený do obce Vrakúň, aby tam, ako tisíce iných pomáhal. Vozili kamene, stavebný materiál a zachraňovali úrodu. Živelná katastrofa zmarila jeho študijné plány, ale priniesla mu čosi omnoho cennejšie. Vo Vrakúni sa zoznámil a o dva mesiace aj oženil so svojou osudovou ženou Rozáliou Csókovou. V lete 2020 oslávili 55. výročie manželstva. Z Benešova sa presťahovali do Lozorna a napokon do Bratislavy.

Darcovstvo krvi – ďalší životný zvrat: Pavel Barinych bol viacnásobným darcom krvi, a tak sa nechal prehovoríť, aby daroval krvné sérum. Pri druhom darovaní v roku 1971 mu však zistili, že je infikovaný vtedy ešte neznámy vírusom hepatitidy C a preto ho z darcovstva vyradili.

Spomienky sú ťažké: Začala pre mňa kalvária. Stále som bol nesmierne unavený a často som strácal vedomie. Najhoršie však bolo, že som mal problémy s vnímaním i s bystrosťou myslenia. Môj život sa striedal v nemocniciach, kúpeľoch a na domácom liečení. Popri tom mi zistili hemochromatózu. Na odbúranie vysokej hladiny železa v pečeni som užil dve tisíc injekcií, dovezených zo Švajčiarska. Mal som teda šťastie, injekcie spolu s liekmi a prísnu životosprávu zabránili cirhóze pečene a predĺžili mi život. Prognóza dožitia s hepatitídou C bola strašná, 10 – 15 rokov od infikovania sa. Správnu diagnózu mi zistili až v roku 2000.

Vysokoškolské štúdium nevzdal len vďaka podpore manželky a jeho učiteľov, ukončil ho v roku 1972. Aj rigoróznou a kandidátsku dizertačnú prácu napísal z veľkej časti v nemocnici. V roku 1980 získal univerzitný titul doktora filozofie (PhDr.) a o rok neskôr titul kandidáta vied (CSc.) v odbore Všeobecné dejiny. Pre zlý zdravotný stav nebol spôsobilý na službu v bojovom útvere, a tak od roku 1973 začal učiť na Vojenskej politickej akadémii v Bratislave. V októbri 1973 manželom prinieslo do života nový rozmer a popri starostiach aj množstvo radosti ich druhé dieťa, dcérka Nataška.

Pavel zo zdravotných dôvodov nakoniec v roku 1986 odišiel v hodnosti podplukovníka z armády a zamestnal sa na Vysoké škole ekonomickej v Bratislave, kde bol zástupcom vedúceho katedry. Vo februári 1988 nastúpil na Inštitút zvyšovania kvalifikácie vysokoškolských učiteľov pri Lomonosovovej Moskovskej štátnej univerzite v Moskve.

Pobyt v Moskve patril k jeho najkrajším spomienkam: Nikdy predtým a ani potom som nežil takým aktívnym kultúrnym životom. Bol som takým častým návštevníkom Čajkovského koncertnej siene, že uvádzacky si už odo mňa ani nepýtali lístky. Pravdaže, pomohli tiež drobné pozornosti v podobe balíčkov čiernej kávy, ktorá v tom čase bola nedostatkovým tovarom, alebo čokolády. Aspoň päť razy som navštívil aj špičkové divadlo Bolšoj Teatr.

Po Nežnej revolúcii: Zmena spoločenských pomerov v novembri 1989 mu znemožnila pokračovať v práci na dizertácii a hoci si ešte pred odchodom do Moskvy podal žiadosť o habilitáciu na docenta, všetky začaté konania sa zastavili. Takže opäť smola. Pol roka bol dokonca nezamestnaný. Celý rok 1992 pracoval v Nemecku, vtedy spoznal nielen kus tohto zakazaného štátu, ale navštívil aj Švajčiarsko, Belgicko, Holandsko, Lichtenštajnsko a Luxembursko. V roku 1993 nastúpil na Úrad geodézie, kartografie a katastra SR ako referent pre zvláštne úlohy, BOZP, požiaru ochranu, vzdelanie a archív úradu.

Časy to boli turbulentné: Po otvorení trezoru s prísne tajnou dokumentáciou som zistil, že môj predchodca celé mesiace neotváral došlú poštu a nereagoval na pokyny z Rady obrany štátu. Oblial ma studený pot. Už pred pol rokom mal byť Rade obrany predložený dokument o činnosti nášho úradu v prípade prírodných katastrof, brannom ohrození štátu či teroristických útokoch. Rade obrany som vysvetlil situáciu a na nápravu mi dali dva mesiace. Najprv som však musel na ministerstve vnútra dostať povolenia na zoznamovanie sa s tajnými skutočnosťami a urobiť si kurz technika BOZP a PO. Všetko som stihol urobiť sám. Dokonca som organizoval odborné semináre, kde som zistil, že na podobných úradoch vykonávajú svoju funkciu dvaja i viacerí referenti a i tak často nestihnajú plniť termíny.

V odboroch a politike: Svoje pôsobenie v úrade geodézie bral ako prechodné. Neustále sledoval dianie na politickej scéne a analyzoval ho. Osobitne ho zaujímala situácia v slovenských odboroch. Len čo sa dozvedel, že hľadajú poradcu pre oblasť odborovej politiky, prihlásil sa. Viceprezidenta KOZ SR prekvapil takou uceleňou a premyslenou víziou, akú nepredniesol žiadny z účastníkov výberového konania. Na konci roka 1994 sa stal vedúcim oddelenia odborovej politiky, zodpovedným za styk s Národnou radou SR a politickými stranami.

Späť pozerá takto: Funkciu som chápal ako príležitosť dokázať svoje profesionálne kvality. Zblízka som pozoroval vysokú politiku i jej aktérov. Spoznal som sa so špičkovými politológmi, sociológmi, predstaviteľmi politických strán. Vysoko si cením mnoho hodinové rozhovory

s vynikajúcim spisovateľom i človekom Ladislavom Ballekom, v tom čase poslancom za Stranu demokratickej ľavice. Veľmi si vážim aj vtedajšiu ministerku financií Brigitu Schmögnerovú. Sama ma iniciatívne veľmi často vyhľadávala a konzultovala mnohé otázky týkajúce sa politiky všeobecne i odborov v nej osobitne.

Novinárov, odborárov i politikov presviedčal, že odbory majú svoje miesto v politike, pretože presadzujú životne dôležité záujmy a požiadavky širokých vrstiev ľudí práce, vytvárajúcich bohatstvo spoločnosti. Chcel, aby KOZ SR šla v roku 1998 do volieb do NR SR s takou stratégiou a taktikou, ktorá by pritiahla viac ako 600 tisícovú členskú základňu do účasti vo voľbách. Tým sa mohlo dosiahnuť sociálne citlivejšie zloženie parlamentu a vlády, ktoré by viac dbalo o záujmy pracujúcich a nielen privatizérov a novodobých zbohatlíkov. Z jeho stratégie vychádzala KOZ SR aj v ďalších voľbách a z jeho poznatkov vznikla aj kniha Odbory na Slovensku. Pred voľbami 2002 absolvoval, už ako dôchodca, celo-slovenské prednáškové turné pre aktivistov KOZ.

Odchod do dôchodku: Pavel Barinych predpokladal, že bude pracovať dlhšie ako do 60-ky, čo bol vtedy dôchodkový vek. Žiaľ, opäť sa mu zhoršilo zdravie, a tak sa od roku 2001 stal nielen dôchodcom, ale aj novým obyvateľom obce Vrakúň. Tam si v zrekonštruovanom dome po rodičoch už niekoľko mesiacov užívala svoj dôchodok jeho manželka Ruženka. Časový priestor, ktorý sa mu zrazu otvoril, delil medzi štúdium, písanie, záhradníčenie a pestovanie kaktusov.

Až keď v roku 1998 zomrela jeho mama Anna, dozvedel sa, že pochádzala zo schudobnenej zemianskej rodiny Pavla Valoviča Palkech, ktorý bol priamym potomkom línie Blažaja Kálnického, zvaného Valovič. Tohto v roku 1592 povýšil uhorský kráľ a rímsky cisár Rudolf II. do šľachtického stavu za disciplinované plnenie úloh vo funkcii kráľovského miestodržiteľského notára. Keďže mu to mama nikdy nespomenula, začal sám pátrať po svojich predkoch. Podnietila ho k tomu tiež čerstvá publikácia o histórii Kálnice a informácie od Michala Krajčíka, ktorý v tom čase žil v bavorskom Mnichove. Pavel k spolupráci priviedol kálnických priateľov Miroslava Borcovana, Milana Bušu, Igora a Samuela Jelínkovcov, Jána Krchnavého – Grimutovských, Miroslava Masára, Žanetu Potočkovú, Milana Stana, Štefana Šicku či Jána Valoviča – sám by ich spomenul iste viac. Nakoniec sa dostal

k armádesu, zabezpečil jeho prepis a preklad z latinčiny. Výsledkom bola kniha „Blažej Kálnický zvaný Valovič, kráľovský miestodržiteľský notár a jeho rod od roku 1592“, ktorá vyšla v roku 2010. Veľmi pozitívne sa k nej vyjadril renomovaný historik a publicista Dr. Pavel Dvořák a získal za ňu čestné uznanie Slovenskej genealogicko – heraldickej spoločnosti. Najväčšou odmenou mu však široká účasť a bohatá diskusia na krste knihy v rodnej Kálnici.

Množstvo podnetov, ktoré dostal ako aj rozsah témy ho primäli pokračovať v práci. V roku 2016 v Kálnici znovu v širokom kruhu uviedol knihu „Valovičovci na Slovensku“ a o dva roky neskôr „Kálnickí vojaci vo Veľkej vojne“. Je venovaná pamiatke padlých rodákov a ku cti všetkých Kálničanov, ktorí vo vojne bojovali. Vďaka údajom v nej zhromaždeným bola na budove školy na 100. výročie ukončenia vojny odhalená pamätná tabuľa. Za rozsiahlu archívnu prácu pri objasňovaní obce a jej zviditeľňovaní v širokej verejnosti mu bola v roku 2018 udelená Cena obce Kálnica.

Počas pôsobenia na Vojenskej akadémii, Vysokej škole ekonomickej, na Konfederácii odborových zväzov a po odchode do dôchodku napísal množstvo odborných prác, uverejnených v zborníkoch ako aj desiatky článkov do periodík ako Pravda, Práca, Nové slovo, Obrana lidu, Lidová armáda, Odborárske spektrum a Kálnické ozveny.

Celý svoj život sa snažil žiť čestne, vykonávať svoju prácu poctivo a svedomito, k ľuďom sa správať priateľsky a ak bolo treba, tak im aj nezištné pomáhať. Nikdy neútočil od chrbta a vedome nikomu neublížil. Pred očami a na pamäti mal stále výrok Jana Wericha, s ktorým istý čas strávil v nemocnici: Keď už človek jednou je, tak má koukať, aby byl.

Pavel Barinych bol veľký bojovník. V roku 2006 podstúpil náročnú operáciu pečene a v roku 2013 aj srdca. Žil pre svoju rodinu a záľuby, vnúcatám sa snažil odovzdať skúsenosti a aj kus lásky ku Kálnici.

Keď sa sem s nimi raz za čas dostal, prešli autom celú dedinu a on im ukazoval miestne časti, aby si aj sám pripomenul krásne zážitky z detstva: Husi sme chodili pásť sem na Piesky, teraz je tu lyžiarsky areál. Na potoku sme chytali pstruhy a raky. Tu sme sa hrávali na partizánov a Nemcov. Dievčatá na jar na brehu vili vence z púpavy, či šili bábikám šaty z kúskov látky. Po žatve sme pásli husi na strniskách, zbierali vypadnuté klásky so zrnom, ktoré sme potom

donesli v zviazaných kyticích domov. Kozu som často pásaval. Na Bočinách som s Janom Kucharovičom pásaval ich barana. Naviedol ma, aby som si na neho sadol a rajtoval na ňom, ale baran to nechcel pochopiť. Urobil som pár kotrmelcov. Na Vrškoch a v dolinke zvanej Popolka, za našim domom, som zase chodil pásť kozu. Stredom dolinky tiekol malý potôčik, na ktorom sme spolu s Vladom Kukučkom stavali priehradu, vyrábali z blata pomocou zápalkových krabičiek tehly na stavbu domčekov. Obaja sme sa chceli vtedy stať stavebnými inžiniermi. Koza nám pri hre prekážala, a tak sme do zeme zatikli kolík, priviazali oň zohnutý strom agátu a o tento agát priviazali kozu. Nešťastná koza však spolu s lístím prehryzla aj špagát, ten sa uvoľnil a kozu takmer obesil. Práve tade išla babka Majerovských. Nebyť jej, by sme na to, zabránili do hry, včas neprišli. To zachránilo kozu, ale nie mňa, lebo babka to požalovala mojim rodičom. Dostal som niekoľko teplejších na zadok a musel som kľačať aj na ostrom polienu.

Jarný úraz a recidíva onkologického ochorenia jeho veľké plány zastavila. Koronavírus zase zabránil jeho kálnickým priateľom a príbuzným zúčastniť sa oslavy jeho 80. narodenín a rovnako vzdať mu poslednú úctu o desať dní neskôr. Na poslednú cestu mu zneli aspoň tóny kálnických pesničiek Paľka Pavlecha a Šípkarov. Náš rodák Pavel Barinych je pochovaný na cintoríne v obci Vrakúň, okres Dunajská Streda, kde posledných 20 rokov žil. Miesto rozlúčky bude na jar 2021 v kálnickom parku J.M. Hurbana malá spomienková slávnosť. O nej budeme našich čitateľov ešte informovať.

Igor Ďurič

Žijeme taký zvláštny čas?

V posledných mesiacoch žijeme iný život ako obvykle. Ulice dedín a miest sú zvláštne, ľudoprázdné, nestretáme priateľov a známych, nesedíme pri kávičke v baroch a nemáme sa po obchodoch. Na tvári máme masku a vyzeráme tak nejako ako ľudia zo stredoveku alebo zo zlobových rozprávok. Už nám chýba len obzerať sa, či niekto tajuplný za nami nejde. Vládne strach. Strach vyvolaný neznámou chorobou, na ktorú zatiaľ niet účinného lieku. Nevie, či takéto choroby majú čas zrenia 100 rokov, ale spomínam si, že približne v tom čase zúrila iná pandémia – španielska chrípka, na ktorú tiež zomierali milióny nevinných ľudí, ktorí určite chceli žiť. A predsa nad ňou človek napokon zvíťazil a aj dnes síce s ťažkosťami, ale predsa dokáže vyhrávať. Úsilie a túžba múdreho človeka žiť, porazila hroznú pandémiu. Je smutné, že za toto víťazstvo dobra v mnohých krajinách ľudia musia platiť. Dosť, veľa alebo málo? To je otázka, na ktorú ťažko jednotne odpovedať. Veď čo by sme dali za život nášho blízkeho, len aby sme mu ho predĺžili tak, ako túžime? A ľudstvo zvíťazilo, ľudia sa uspokojili a injekcie proti chrípke sa u mnohých našich kolegov a známych stali bežné.

Pandémia koronavírusu je tiež zatiaľ nová neznáma plaga, ktorá nás ničí tak, že si, našťastie, vyberá každého dvadsiateho alebo tridsiateho chorého. Našťastie preto, lebo španielka nechávala naopak. Ale človek sa bráni. Bráni sa nielen novým dávkam strachu z pandémie rozsievanej z médií, ale bráni vzdať sa nielen tejto, ale akejkolvek chorobe. Bojuje, pokiaľ chce. Výsledkom boja ľudstva sú nové postupy a nové účinné lieky proti novej pandémii. Ľudstvo spája svoj rozum a určite chce využiť svoju múdrosť na záchranu seba samého. A nielen v oblasti zdravia. Choroby a pandémie zrejme nemajú iba jednu príčinu svojho vzniku,

Som toho názoru, že ľudstvu sa podarí napokon zvíťaziť, ale nezabúdajme, že aj doba zavedenia nových vedeckých poznatkov do bežnej praxe sa neuveriteľne skrúca.

Nemali by sme ani podceňovať, ale ani preceňovať nepriateľa zvaného koronavírus. Je skutočne nebezpečný. A určite musíme venovať patričnú pozornosť najmä prevencii voči tejto chorobe a dodržiavať epidemiologické pokyny a odporúčania. Ale nemali by podľahnúť panike a hystérii či strachu z tejto pandémie.

Keďže si myslím, že dejiny sa opakujú, som presvedčený o tom, že to tak bude aj v prípade koronavírusu. A ľudstvo nad týmto zlom zvíťazí, hoci neviem, za akú cenu a komu ju zaplatíme. Život však pôjde ďalej, bohužiaľ, napriek obetiam tejto pandémie. Želajme si, aby ich bolo čo najmenej.

Začal som otázkou. A otázkou aj skončím – ktorý čas nebol zvláštny? Každý je jedinečný a neopakovateľný. Aj táto naša súčasnosť chce rozum a rozvahy.

Ing. Milan Bušo

Ochorenie COVID-19

COVID-19 je infekčné ochorenie, vyvolané koronavírusom SARS-CoV-2. Prvýkrát bol identifikovaný u pacientov so závažným respiračným ochorením v decembri v roku 2019 v čínskom meste Wu-chan. COVID-19 postihuje najmä dýchací systém, v ťažkých prípadoch vyvoláva ťažký zápal pľúc a môže viesť až k úmrtiu pacienta. Vírus sa prenáša kvapôčkami sekrétu pri kašli, kýchaní a rozprávani. Ohrozuje osoby, ktoré sú v blízkom alebo dlhšie trvajúcom kontakte s nakazeným. Infekcia sa prenáša aj cez kontaminované predmety.

Aké sú príznaky ochorenia? Horúčka nad 38°C • Kašeľ • Sťažené dýchanie • Bolesť svalov • Bolesť hlavy • Únava, malátnosť • Strata čuchu a chuti

Inkubačný čas a spôsob prenosu? Inkubačný čas ochorenia COVID-19 je 2 až 14 dní, môže byť aj dlhší. Medián inkubačného času je 5 až 6 dní. • Za najviac infekčnú sa považuje osoba s prítomnými klinickými príznakmi. Osoba je infekčná už pred nástupom prvých príznakov. • Predpokladá sa prenos najmä vzdušnou cestou. Fekálno-orálny prenos nie je vylúčený.

PREVENCIA

V rámci prevencie vydal Úrad verejného zdravotníctva SR opatrenie, v rámci ktorého sa zakazuje vychádzať a pohybovať sa na verejnosti bez prekrytia horných dýchacích ciest. Všetci občania teda majú povinnosť nosiť rúško všade mimo svojho bydliska.

Verejnosti sa ďalej odporúča dodržiavať nasledovné preventívne opatrenia:

- Umývajte si ruky často mydlom a vodou najmenej po dobu 20 sekúnd. Ak nie je k dispozícii mydlo a voda, treba použiť dezinfekčný prostriedok na ruky na báze alkoholu.
- Oči, nosa ani úst sa nedotýkajte neumytými rukami.
- Zakrývajte si nos a ústa pri kašľaní a kýchaní jednorazovou papierovou vreckovkou a následne ju zahodte do koša.
- Vyhýbajte sa blízkeho kontaktu s ľuďmi, ktorí javia príznaky nádchy alebo chrípky.
- Ak ste chorý, kontaktujte svojho ošetrojúceho lekára, ktorý určí ďalší postup liečby, doma na lôžku sa z ochorenia liečte v samostatnej izbe.

Pri každom podozrení na možnú infekciu, treba kontaktovať všeobecného lekára, ktorý každého usmerní podľa danej situácie a ťažkostí, ev. je možnosť sa objednať individuálne na testovanie na Covid-19 na stránke: <https://korona.gov.sk/>

MUDr. Lenka Benáková

Najbližšie testovacie miesto či už na PCR test alebo antigénový test sa vykonáva na Dibrovovej ulici (pri nemocnici) v Novom Meste nad Váhom.

BUĎME ZODPOVEDNÍ!!!

Zdroj: internet a lekárske listy

Celoplošné testovanie na Covid-19 konané v dňoch 31. októbra - 1. novembra 2020 a 7. - 8. novembra 2020

Národné dni s prípravou a vykonaním celoplošného testovania na Covid-19 sú za nami. Máme za sebou veľa hodín prípravy, premýšľania i starostí, aby všetko s určeným celoslovenským testovaním obyvateľov dobre dopadlo. Stalo sa. Veľmi ďakujem obom zapojeným tímom. Za Ozbromené sily SR bola pre našu obec vyslaná vojačka rotmajsterka Ľubka. Ďakujem jej za profesionálny i ľudský prístup. Chcem vyjadriť vďaka veliteľovi DHZ Kálnica a všetkým zúčastneným členom DHZ, príslušníkovi PZ SR, ktorí dôsledným dodržiavaním pokynov veliteľky výraznou mierou prispeli k zvládnutiu tejto náročnej akcie. Taktiež ďakujem pracovníckam OcÚ za pomoc pri administratíve, mojej zástupkyňi, dobrovoľníkom, ktorí sa postarali o dezinfekciu a čistotu priestorov, personálu za prípravu stravy a samozrejme, veľmi ďakujem pani doktorčiam i zdravotníckemu personálu za obetavú prácu. A nemožno s vďakou obísť i vás, vážení spoluobčania. Za vašu trpezlivosť a ústretovosť.

Určite vás zaujíma informácia, ako sme dopadli. V prvom kole z počtu 740 bolo 10 pozitívne testovaných a v druhom kole z počtu 789 boli iba 3 pozitívne testovaní. **Buďte zdraví!**

Starostka